

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelak: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica štov. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Poljski državni obisk v Rumuniji

Te dni se mudi na posetu v Bukarešti predsednik poljske republike Moscicki, vsekakor pomemben dogodek za odnose med obema prijateljskima in zaveznikoma državama. V načrtu je potem še poset rumunskega kralja Karola na Poljskem. Da sta obe potovanji v tesni medsebojni zvezi, je jasno na prvi pogled.

Potovanja državnikov, zlasti diplomatskih predstavitev, so dandanes jako pogosto na dnevnem redu, bolj nego v katerikoli dobi preteklosti. Razumljivo je tu, saj je tudi naš čas nekaj posebnega po svoji izredni politični razgibanosti, po obilici mednarodnih problemov, ki se postavljajo sleherni dan na dnevni red. Toda potovanja državnikov suverenov so vendar bolj redek pojav, nemara celo bolj redek, nego poprej. V srednji Evropi jim je dal nekako novo poudarbo prezident Českoslovaške republike dr. Beneš, takoj ko je zamenjal svojo funkcijo v vodstvu zunanega ministrstva za vlogo najvišjega predstavitelja države. Odtlej so se vrstili poseti državnikov poglavarjev med Prago, Bukarešto in Beogradom.

Nemara prav to ni ostalo brez učinka za odnose med Varšavo in Bukarešto ter je po svoje pripomoglo do oživitve kontakta v tem področju. Sicer pa je poživitev diplomatskih stikov med Rumunijo in Poljsko prinesel nov stadij mednarodne politične situacije v Evropi, pridužuje razmerij v raznih smereh, ne v zadnji meri tudi odstop dolgoletnega zunanje ministra Titulescu. Pripravljen pa je sedanji poset v potovanju ministra Becka v Bukarešto ter Antonescu v Varšavo. Poset kralja Karola v Varšavi naj se izvede že okrog 25. t. m.

Kakor že omenjeno, so se odnosi med Rumunijo in Poljsko popravili šele v novem času. Poprej še nekaj let nikakor niso bili najprijetnejši, da si se v normalnem pogledu med obema državama, ki sta si še domala vso povojno dobo ne le prijatelji, marveč prav tesni zavezniki, ni ničesar spremenilo. Obnova tesnejših diplomatskih stikov je sprožila seveda najraznovrstnejše komentarje, ki pa so po ogromni večini šli daleč preko stvarnega okvira.

Kakor pa kaže povečana delavnost v odnosih med obema državama, da smatrajo na obeh straneh obnovno intenzivnega sodelovanja za zelo potrebno, kar se dobro ujema s čim dalje bolj očitno splošno tendenco v politiki evropskih srednjih in manjših držav, namreč tendenco, da se zunanja politika ne naslanja samo na eno zavezniko državo, ne samo na en izrazit blok, marveč da se skuša na kolikor mogoče široki zasnovi ojačiti lastna pozicija in s sprijaznenji v več smereh tako rekoč izločiti iz odvisnosti od velikih sporov med vesilami. Nekaka diplomatska osamosvojitev, tako bi se nemara mogla označiti ta težnja. Gotovo je tako tolačenec bliže resnici nego domneva, da gre za kako globlje segajočo preorientacijo, saj v resnici Rumunija teži le za tem, da še boljše izrazi svoje mednarodno politične možnosti, ne pa morda, da bi si zaprla že dobrega preizkušene, pa si iskala sreče v novih, še nepreizkušanih.

Pozicija sama veva Rumuniji tako zadržanje. Saj leži država na ozemlju, ki predstavlja prehodno področje v več ko enem pogledu. Če se zamislimo v to pozicijo, nam postane jasno, da zunanja politika te države ne more biti koncentrirana samo na eno stran.

Rumunija je položena na osnovno spodnjega Dunava, a na vzhodu sega z Dobružo celo preko njega na pravi Balkanski polotok. Zgodovina Rumunov je poglavitni meri odsev dogodkov, ki so se odigrali na tem polotoku, in obnova državne samostalnosti je bila omogočena, ko je polagoma zahajala zvezda nekdanje velike sile polotoka, stare Turčije. Zato ni čuda, da so ostali politični in drugi stiki nove Rumunije na balkansko stran vedno zelo živahni. Zato je Rumunija zainteresirana na razmerah in na stanju Balkanskega polotoka in je povsem prirodno, da je trden člen Balkanske zveze.

Domala tretjina Rumunije leži v Karpatih ter tostran njih v Transilvaniji. To je dežela, ki je podobna kakor veliki deli Jugoslavije in Českoslovaške skozi stoletja trpela v narodnem podložništvu in se osvobodila šele z veliko vojno. Torej je povsem prirodno, da so se vse tri države v skupnem odporu zoper revizionistične težnje Madžarov strnile v Malo antanto, in ne more biti dvoma, da bo Rumunija ostala tej zvezi zvesta, dokler bo obstajala. In v kolikor se podunavski problemi vežejo na druge, srednjeevropske ali sredozemske ali splošno evropske, se bodo rumunski interesi težko dali ločiti od teh, ki jih Mala antanta in Balkanska zveza smatra za svoje.

Končno imamo še vzhodno fronto kraljevine Rumunije. Tu je njen tesni

NEURATH V BEOGRADU

Prihod nemškega zunanjega ministra Neuratha v našo prestolnico Poglobitev odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo

Beograd, 7. junija. a. Nemški zunanji minister dr. Neurath je z letalom prispel v Beograd. Za sprejem se je že pred 11. uro zbralo na zemskem letališču mnogo uradnih zastopnikov pa tudi predstavnikov zasebnih ustanov in društev. Vse beograjske ulice, po katerih je imel iti nemški zunanji minister, so bile okrašene z nemškimi in jugoslovanskimi zastavami. Tudi peron pred letališčem je bil svečano okrašen.

Na letališču je stala v vrsti častna pehotna četa z godbo. Tam je čakal minister za vojsko in mornarico general Marić, prišli so tudi poveljniki beograjskega mesta general Tomić in drugi visoki zastopniki naše vojske. Od zasebnih ustanov so se zbrali zastopniki nemške kolonije nemškega društva iz Nove Pazove, obeh nemških beograjskih šol in predstavniki nemške manjšine iz zemskoga predmestja v narodnih nošah. V imenu zunanje ministrstva dr. Ivanom Andrićem, vršilec dolžnosti pomočnika zunanje ministra, na čelu. Dalje je prišel šef centralnega presbija dr. Kosta Luković. Od diplomatskih zastopstev se je zbralo vse osebe nemškega poslaništva z nemškim vojaškim atašejem generalom Habrom. Kmalu po 11. je prišel na letališče nemški poslanik Heeren, za njim pa madžarski poslanik Alt. avstriski poslanik Wiener in bolgarski poslanik Popov. Okoli 11.30 je prispel na letališče predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović.

Okoli 11.40 so sirene napovedale prihod letala. Nemškega zunanjega ministra je pozdravil predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, ki mu je nato predstavil vojnega ministra generala Marića. Neurath je potem sprejel poročilo poveljnika častne čete, nakar je godba z igrala nemško in jugoslovansko himno. Nemški zunanji minister je zatem pregledal častno četo in se seznanil s prisotnimi zastopniki vojaških in civilnih oblastev ter s predstavniki nemške kolonije in nemških društev.

Konferenca s predsednikom naše vlade

Nemški zunanji minister se je z letališča s svojim spremstvom odpeljal v vilo v ulici Miloša Velikega, ki je bila zanj najeta te dni, ko bo v Beogradu gost ministrskega predsednika in zunanje ministra dr. Stojadinovića.

Po kratkem odmoru se je odpeljal na maršalat dvora in se vpisal v dvorsko knjigo. Nato je bil na nemškem vojaškem pokopališču, kjer je pred velikim spomenikom položil lep venec.

Ob 17. se je pripeljal v zunanje ministrstvo in se takoj sestel z ministrskim predsednikom dr. Stojadinovićem. Razgovor je trajal dve uri.

Jutri dopoldne se namerava Neurath s svojim spremstvom odpeljati na Oplenac, da se pokloni na grobu blagopokojnega kralja Aleksandra Uedinitelja. Nazaj grede se bo ustavil tudi na Avali in se poklonil na grobu Neznanega junaka.

Zdravici v Gardnem domu

Svečanega sprejema v čast ministru Neurathu v Gardnem domu so se udeležili dvorni minister Antić s soprogom, prvi pribočnik Nj. Vel. kralja generala Hristić, dvorni maršal Colak Antić, dvorna dama Hadžićeva, diplomatski zbor, spremljevalci nemškega zunanjega ministra poslanik in Aschmann, poslaniška svetnica Kotze in Heimbarg, več članov naše vlade, generali in admirali, beograjski župan Vlada Ilić s soprogom, pomočnika zunanje ministra Milivoje Pilja in dr. Ivo Andrić, poslanik v Berlinu Cincar Marković itd.

Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović je pozdravil nemškega zunanjega ministra z naslednjim govorom v našem jeziku:

Ekscelencija! Zelo sem srečen, da morem v jugoslovanski prestolnici pozdraviti Vašo ekscelenco kot drugega gosta. V obisku Vaše ekscelence vidi jugoslovanska vlada in ves jugoslovanski narod potrdilo dobrih

torij najmanj po narodi zavarovan, tu je del vzhodne Evrope, del onega širokega ravneja sveta, ki je dal osnovo za največjo državo evropskega kontinenta, za Rusijo. Ta je hkrati edina velesila, na katero meji Rumunija, kar pomeni seveda važnost posebnega reda. Vrh tega so tu še neresene zadeve, ki se nikakor ne morejo bagatelizirati, besarabsko vprašanje. Ves kompleks odnosov do sovjetske Rusije je hotel Titulescu rešiti, odnosno urediti po vzorcu ruskega pakta s Francijo in Českoslovaško, toda aranžman je običal pred zaključkom in se pod novim zunanjim ministrom ni poskušal spraviti v tek na novo. Pač pa se je odtlej obnovil živahnejši kontakt z Varšavo.

Odnosaji sovjetske Rusije do zapadne in srednjeevropskih držav se niso dobili svoje dokončne oblike. Pri gradnji teh oblik je imela Poljska prav važno vlogo, ki najbrž še ni doigrana. Obnova tesnejših stikov med Varšavo in Bukarešto je pokazala, da želi tudi Rumunija biti udeležena pri nadaljnjem urejanju odnosov v tem področju, več in morda v drugačnem smislu, nego si je zamišljal Titulescu. Nemara pa bodo obnovljeni stiki vplivali tudi v obratni smeri ter zbližali Poljsko na podunavsko in balkansko stran.

in prijateljskih stikov, ki že obstoje med obema državama, kakor tudi željo, naj bi se ti odnosi še bolj razvili in okrepi. Vlada kraljevine Jugoslavije je srečna, da more ugotoviti to željo pri vladni nemške države in jo deli. Ta želja popolnoma ustreza tako pogosto izraženemu prizadevanju kraljevske vlade in lahko rečem, da so la prizadevanja tudi v popolnem skladu s temeljnimi čustvovanjem vsega našega naroda, ki ga poznajo zaradi njegove ljubezni do neodvisnosti, prav tako pa tudi po njegov miroljubnosti in zvestobi, dani besedi in po svoji pripravljenosti do miroljubnega sodelovanja. To dokazuje vesa naša preteklost, kakor tudi naše ravnanje v sedanjih časih. Pripravljen sem, da tega tudi bodočnost ne bo ovrgla.

Današnji mednarodni položaj je natrpan z zapletenimi in močnimi vprašanji, z rešitvami je pa zelo reven in poln naspotij. Spriču tega položaja je kraljevska vlada v tem oziru eložna tudi z vladami prijateljsko naklonjenih držav, s katerimi je takšno sodelovanje koristno in mogoče. Eden izmed najboljših primerov takega sodelovanja, ki ni samo v obojestranskem interesu, temveč tudi v interesu eplošnega mira, je dolgoletno razklenje in raznovrstno sodelovanje naše kraljevine z veliko nemško državo, ki se nahaja pod vodstvom svojega voditelja na poti k trajnemu in zanesljivemu napredku. Naša želja je, da nadaljuje mo in poglobimo to plodno in koristno sodelovanje kakor tudi izmenjavo gospodarskih in kulturnih dobrin, na podlagi medsebojnega razumevanja in prijateljstva v korist obeh delov in skladu z miroljubnimi in konstruktivnimi stremeljenji vseh ostalih narodov in v soglasju s prevzetimi mednarodnimi obveznostmi.

Obisk Vaše ekscelence v jugoslovanski prestolnici smatramo z zadovoljstvom za nov prispevek k temu koristnemu razvoju naših medsebojnih odnosov in prirsko znamenje na poti, ki vodi k splošni blaginji našega naroda in k splošnemu miru v Evropi.

Dvigam svojo čašo v čast voditelja in državnega kancelarja Adolfa Hitlerja, za veličino in napredek nemškega naroda in pijem v zdravje in osebo srečo Vaše ekscelence.

Anglija odklanja samostojne represalije

na morebitne napade v španskih vodah

London, 7. junija. Angleška vlada je že danes odgovorila na pripombe nemške in italijanske vlade k angleškim predlogom za ureditev mednarodnega spora, ki je nastal zaradi poslednjih incidentov v španskih vodah in povzročil, da sta Italija in Nemčija izstopili iz londonskega odbora za nevmešavanje in odgovorili nadaljnje sodelovanje pri mednarodni kontroli okrog Španije. Odgovora sta bila dopolnena izročena poslanikom Italije in Nemčije v Londonu.

Zvedelo se je, da si je nemška vlada v svojem odgovoru na prvih angleških predlogih polzkušila izgovoriti pravico, da bi smele kontrolne ladje nemudoma reagirati na morebitne napade nele v obrambo, nego tudi z represalijami, nakar naj bi se šele pričela posvetovalna med poveljniki kontrolnih ladij o novih skupnih represalijah v smislu znanih angleških predlogov. Britanska vlada je v svoji današnji noti pozvala nemško vlado, naj pravilno predstavi pravi smisel angleških načrtov, katerih namen je predvsem, da se obnovi pravo in popolno sodelovanje prizadevanj sil pri kontroli v španskih vodah. Angleška vlada povsem razumljivo pristaja na to, da se bodo smele kontrolne ladje vojne ladje braniti proti morebitnim novim napadom, ni ji pa mogoče pristati na to, da bi smele nemudoma izvršiti vse represalije, ki bi se jim zdele potrebne v takem primeru. V noti se izreža upanje, da bodo tudi te težave kmalu odstranjene in da se bosta Italija in Nemčija kmalu spet vrnili v nevtralnostni odbor. Podobna je angleška nota na italijanske pripombe.

Tudi angleški politični krogi so danes na osnovi vesti o teh dveh notah angleške vlade izražali mnenje, da nihče ne bo prepovedal italijanskim in nemškim vojnim ladjam braniti se v primeru novih letalskih napadov in da bi bilo nesmiselno, če bi za tako obrambno akcijo morale zahtevati kakipoli posebno dovoljenje nevtralnostnega odbora. To pravico imajo že samo po sebi. Zato pa omenjeni krogi tem bolj obojajo zahtevo nemške vlade, da bi se napadenim vojnim ladjam priznala tudi pravica do samostojnih represalij. Tudi francoski službeni krogi so se že odločno izrazili proti tej nemški zahtevi. V bodoče bo treba za vsako ceno prepričati, da bi nemške in italijanske ladje za vsak najmanjši incident izvajale kakšne osamljene represalije proti španskim ladjam in mestom. Po angleškem in francoskem mnenju bodo morale prizadevanja za dostopnost diplomatske metode, po katerih si bodo štiri glavne kontrolne sile lahko za vsak incident izsilile primerno zaščeno. V tem smislu sta bili italijanska in nemška vlada danes informirani tudi o francoskem stališču glede njunih poslednjih zahtev.

V ostalem razpravljajo v Londonu mnogo tudi o ruskem protestu, da angleška vlada ne bi sama smela začeti take akcije za ureditev spora, ki je nastal v nevtralnostnem odboru, ker je za to pristojen odbor sam. Temu ruskemu protestu pa

Neurathov odgovor

Nemški zunanji minister v. Neurath je odgovoril v nemščini:

Izredno sem vesel, da se morem muditi tu v Beogradu kot vaš gost, kajti že dolgo sem si želel obiskati jugoslovansko vlado in prestolnico te kraljevine. Ta želja je v skladu z izredno prirčnimi čustvi, ki jih goje Nemčija, državni kancelar in ves nemški narod do mladega kralja in do njegove domovine. Moj prihod ima biti viden dokaz teh čustev, a besede, ki jim jih je pravkar naslovila Vaša ekscelencija, so mi potrdilo, da vlada med našim narodom enako razpoloženje do Nemčije, in da se v tem pogledu jugoslovanska vlada strinja z jugoslovanskim narodom. Ne dvomim, da se bo na takšni osnovi vzajemna naklonjenost in iskreno spoštovanje ter dobra in prijateljska sosesčina med obema državama nadalje razvila in poglobila.

Vaša ekscelencija je s vso pravico omenila, da je sedanji mednarodni položaj poln težkih problemov. Tembolj me zato veseli, ker morem reči, da med našima državama ni takšnih problemov. Zato smo mogli prijateljsko in odkrito izmenjati misli in drug drugemu obrazložiti metode in cilje svoje politike, ki na obeh straneh stremi k ohranitvi in zavarovanju mira.

Sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo, ki z mojim obiskom v Beogradu prihaja do vidnega izraza, je največjega pomena prav glede na splošni položaj, ki ga je orisala vaša ekscelencija, kajti to rodovito sodelovanje je činitelj, ki utegne olajšati in pospešiti ureditev mnogih obstoječih težkoč.

Želel bi baš glede na prijateljsko razmerje med Nemčijo in Jugoslavijo ugotoviti, da je politika vodje in državnega kancelarja v zadnjih 4 letih z razvojem prijateljskega razmerja do drugih držav tesno služila miru na svetu. Pri tem delu pomeni nemško-jugoslovansko prijateljstvo enega izmed najbistvenejših činiteljev.

Dvigam čašo in pijem na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II, Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, kraljevskega doma in članov visokega nameštništva ter za osebo srečo Vaše ekscelence.

Komentarji nemškega tiska

Berlin, 7. junija. r. »Deutsch-politische Korrespondenz« piše v zvezi s prihodom Neuratha v Beograd med drugim:

Dočim se vojni minister general Blomberg mudi v Italijo kot gost Mussolinija, da ob enem obišče italijansko vojsko, je zunanji minister Neurath odpotoval v južnovzhodno Evropo, na prijateljski obisk prestolnicam Jugoslavije, Bolgarije in Madžarske. Ta dva ministrska obiska sta že zaradi tega, ker se vršita istočasno in v zvezi z zunanje političnimi dogodki, simpatičnega značaja. Izvršena v času, ko se čuti nemir in nervoznost kakor tudi posledice boljševeške atake na Evropo, sta ta dva obiska izraz miru, s katerim izjava Nemčija svojo zunanjo politiko, kar bo brez dvoma blagodejno vplivalo tudi na druge. Kakor se obisk generala Blomberga v Rimu pojasnjuje z zaupnimi odnosi med Italijo in Nemčijo, in s skupnimi interesi obeh narodov, ki so se zaradi izvestnih dogodkov še posebno afirmirali, tako se ima tudi obisk Neuratha smatrati kot izraz prirčnih odnosov, ki vežejo Nemčijo z Jugoslavijo, Bolgarijo in Madžarsko. Namen potovanja zunanje ministra Neuratha je poglobitev in pospešitev teh odnosov. To potovanje pa istočasno potrjuje tudi napredek, ki je dosežen v političnih odnosih Nemčije do južnovzhodne Evrope. Ves program Neurathovih obiskov je bil tudi le zaradi tega mogoč, ker so se med posameznimi državami, ki jih bo Neurath obiskal, poprejše napetosti znatno omilile in odnosi na splošno zadovoljstvo popravili. Tudi to izboljšanje odnosov je uspeh nemške mirovne politike in se je v prvi vrsti doseglo po neposrednem sporazumevanju, ki je po sodbi Nemčije najboljša in najzanesljivejša pot za odstranjevanje napetosti in naspotstev. Tudi tokrat so se pojavljale intrige s strani onih, ki vedno dvomijo v dobre namere Nemčije in ki ji nečesto priznajo položaja, na katerega ima pravico tudi v južnovzhodni Evropi.

»Berliner Börsenzeitung« objavlja daljši članek pod naslovom »Nemčija in Podunavje«. V članku se najprej naglasi, da potovanje Neuratha, čeravno gre za prvi oficijelni obisk Beogradu, Sofiji in Budimpešti nikakor ne pomeni neke nove konstelacije v Podunavju. To potovanje služi samo okrepitevi že dolgo obstoječih prijateljskih odnosov Nemčije do podunavskih držav. Kljub vsem poskusom, da se ovira razvoj takih odnosov, je ponovno zmagovalo spoznanje, da so Nemčija in podunavske države vezane druga na drugo.

Moscicki v Bukarešti

Bukarešta, 7. junija. AA. Danes ob 16. je prispel v Bukarešto s posebnim vlakom prezident poljske republike Moscicki. Postaja je bila bogato okrašena z zastavami in zelenjem. Predsednika poljske republike so na postaji pozdravili kralj Karol, prestolonaslednik Mihail, član vlade s predsednikom Tatarcom, predsednika senata in zbornice, župan rumunske prestolnice in mnogi drugi dostojanstveniki. Predsednik poljske republike je nato pregledal častno četo ter se nekaj časa razgovarjal s članji tuji poslaništve in rumunskimi dostojanstveniki.

V sprevedu od dvora sta se vozila v prvem vozu predsednik poljske republike in kralj Karol, v drugem prestolonaslednik Mihail in maršal dvora. V tretjem pa poljski zunanji minister Beck in zunanji minister Antonescu. Častno stražo je tvorila konjeniška garda. Predsednika poljske republike je na ulicah pozdravila ogromna množica z velikim navdušenjem.

Samostojna židovska država v Palestini

Zeneva, 7. junija. o. V tukajšnjih mednarodnih diplomatskih krogih se širjo govore, da bo v Palestini že meseca novembra ustanovljena samostojna židovska država. Baje so se pogajanja, ki sta jih v to svrhu vodila angleški zunanji minister Eden in predsednik svetovnega sionističnega pokreta Weizmann, ugodno končala. Angleška vlada je opustila svojo prvotno namero, da bi židovski del Palestine proglašila za angleški dominion, ter je pristala na to, da se v Palestini ustanovi za žide samostojna država, ki naj bi se tudi takoj sprejela v Društvo narodov. Glavno mesto židovske Palestine naj bi postala Haifa, Jeruzalem bi postal svobodno mesto kakor Gdansk.

S španskih bojišč

Francove čete so zopet zavzele hrib Lemono, ki obvladuje Bilbao

Pariz, 7. junija. w. Agencija Radio poroča iz Bilbao, da Baski sedaj priznavajo, da so Francove čete po hudih borbah zavzele hrib Lemono, ki obvladuje vse področje Bilbao. Po poročilu baskovskega vohovnega poveljstva so baskovske čete morale zboljšati svoj položaj in so se zaradi tega umaknile na nove postojanke.

Letalski napad

Bilbao, 7. junija. w. 20 trimotornih letal je danes zjutraj bombardiralo 5 milj vzhodno od Bilbao ležečo vas Dalmacamo.

Torpedirana republikanska ladja

Pariz, 7. junija. o. Valencijska vlada poroča, da je že v soboto neznanja podmornica torpedirala špansko republikansko eterneko ladjo »Campero«. Ladjo je podmornica napadla v bližini luke Palanos. Torpedo je ladjo dejansko zadel in povzročil izredno veliko škodo, vendar se ni potopila. Cisterneke ladje so namreč razdeljene v več neprodušnih ločenih predelov. Voda je vtrila v predel, ki ga je torpedo razdeljal, vsek v ostalih predelih pa je ladja

vendarle še obdržal nad gladino. Nekaj republikanski vlačilec je parnik potegnil v luko Palanos. Človeških žrtev ni bilo.

Razstreljivo v bonbonih

Perpignan, 7. junija. w. Na kolodvoru v Santandru so kontrolni organi davi ustavili transport 13 vagonov bonbonov, napolnjenih z rumom. Pri pregledu so ugotovili, da so bonboni napolnjeni z nekim se lo močnim eksplozivom. Zadeva je bila prijavljena londonskemu odboru, ker ta eksploziv ni v seznamu blaga, čigar uvoz je prepovedan v Španijo. Transport so do nadaljnjega zadržali na postaji in vagnne dobro zastražili.

»Deutschland« zopet v Gibraltarju

Gibraltar, 7. junija. d. Včeraj je prispela križarka »Deutschland« iz Cadiza o Gibraltar, kjer je sprela na krov 27 žrtev obstreljevanju pri Ibiza.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Pot Petra Živkovića po slovenskih krajih

V nedeljo so člani vodstva JNS obiskali Notranjsko in Ribniško dolino, včeraj Gorenjsko, popoldne pa se odpeljali na Štajersko

Obisk predsednika Živkovića in drugih voditeljev JNS v Sloveniji ima namen, da se borci in delavci za jugoslovensko politiko osebno spoznajo med seboj in tako še bolj utrdijo vezi, ki so jih med njimi spletile skupne ideje in skupne borbe. Prav zaradi tega so se člani vodstva JNS po krasno uspehi ljubljanski prirreditvi podali na trodnevno pot po Sloveniji. V spremstvu slovenskih predstavnikov JNS so se ustavili v vseh večjih krajih ob svoji poti in se povsod sestali s tamkajšnjimi borci za jugoslovensko nacionalno politiko. Povsod so bili sprejeti in pozdravljeni z iskrenim navdušenjem. Marsikje se je njihov obisk spremenil v mogočno zmoglost jugoslovenske misli.

Na Notranjskem

V nedeljo popoldne so se Peter Živković in spremljevalci odpeljali na Notranjsko. Ustavili so se najprej na Vrhniki, kjer jih je pred domom nar. posl. Hočvarja pričakala množica somišljenikov in jih sprejela s prisrčnimi ovacijami. Ze pred trg so jim pršli nasproti trije konjeniki z veliko zastavo in več kolesarjev, ki so nato spremljali predsednikov avto skozi trg. Drage goste je pozdravil poslanec Hočvar, njegova soproga pa je predsedniku izročila lep šopek.

Tudi pred Logatcem je pričakala predstavnice nacionalne politike močna četa kolesarjev z državnimi zastavami. Pred Kramarjevim hotelom, s katerega je plapolala velika trobojnica, so bili zbrani somišljeniki iz Logatca in okolice. Priredili so g. Živkoviću in tovarišem navdušen sprejem. V imenu nacionalnega prebivalstva jim je izrek dobrodošlico in jih pozdravil notar Mrevlje, za predsednika in njegove spremljevalce pa se je zahvalil senator dr. Andjelinič.

Na Rakeku je bila zbrana ogromna množica nacionalnega prebivalstva z Rakeka in iz Cerknice. Tudi tu so pohiteli Živkoviću nasproti kolesarji ter ga potem spremljali do osrčja Rakeka, kjer je bil sprejet z velikimi ovacijami. Pozdravila sta ga g. Tavčar z Rakeka in dr. Pušenjak iz Cerknice, zahvalil pa se je zopet dr. Andjelinič, katerega besede so izzvale viharje odobravanja.

Pot je vodila dalje čez Cerknico, Grahovo, Bloke, in Novo vas proti Sodražici. Spremenila se je v en sam niz ovacij in pozdravov, ki so pričali, kako globoko je med tamkajšnjim ljudstvom zasidrana jugoslovanska misel. Kjerkoli so ljudje izvedeli, da se bo vozil mimo g. Živkovića, so se zbirali ob cesti in ga pozdravljali z vzkliki, pa z mahanjem rok, robcev in klobukov. V Cerknici so mu dekleta avtomobil kar zasula s cvetjem.

V Ribniški dolini

Kahik 5 km pred Sodražico je pričakalo drage goste nad sto kolesarjev, vsi okrašeni s cvetjem in zastavicami. Ko so g. Živkovića in njegove spremljevalce pozdravili z navdušenimi vzkliki, so se razvrstili na čelo avtomobilske kolone. V počasnem tempu se je pomikal sprejod proti Sodražici, kjer je bilo zbrano vse prebivalstvo in tvorilo špalir do trga. Vsa Sodražica je bila v zastavah, dekleta pa so se bila zalozila s cvetjem, s katerim so obmetavala nacionalne voditelje. Ko so se na trgu poleg vzkliki, je pozdravil predsednika in spremljevalce v imenu Sodražice in okolice stari zaslužni nacionalni bорец Oberstar. Zahvalila sta se za krasni sprejem predsednik Živković in za njim dr. Andjelinič, ki je s svojim govorom kar elektriziral ljudi. Med navdušenimi vzklikanjem večstoglavne množice in spremljanjem od kolesarjev je sprejod odšel proti Ribnici.

Svoj višek je dosegla nedeljska pot v Ribnici. Ze do Zlebiča se je pripeljal nasproti zopet nad sto kolesarjev, ki so se po iskrenih ovacijah Živkoviću združili s kolesarji iz Sodražice in se potem vračali skupno v Ribnico. Povsod ob cesti so se zbirale skupine ljudi, vzklikale gostom in manifestirale za jugoslovensko idejo. Takega števila kolesarjev Ribnica še menda ni videla.

Pri vstopu v trg je bila zbrana ogromna množica ljudi, ki je priredila predsedniku Živkoviću in drugim gostom viharne ovacije. Ko so izstopili, jih je pozdravil v imenu nacionalnega prebivalstva Ribnice in okolice Ivan Arko mlajši. Z godbo na čelu, ki so ji sledili kolesarji, se je razvil nato mogočen sprejod do Podbojčevega hotela, kjer je bila za goste pripravljena večerja. Ljudje so napolnili veliko dvorano in vrt, zahvalil pa se jim je za sprejem senator Ivan Pucelj. Za njim je govoril predsednik Živković, ki jih je bodril k vztrajnosti in elanu v borbi za velike jugoslovenske ideale. Sledile so zopet viharne ovacije ter manifestacije za kralja in Jugoslavijo. Manifestacije so se na trgu nadaljevale ves čas, ko so bili gostje pri večerji. Med večerjo so predsedniku Živkoviću ribniška dekleta izročila velik šopek nageljnkov, prepleten z miniaturnimi vzorci ribniške suhe robe.

Noč je že legla na zemljo, ko so okrog 9. gostje zasedli zopet svoje avtomobile in se odpeljali nazaj proti Ljubljani. V slovo so jim ribniški fantje zažgali velik kres pri Sv. Ani. Le za kratek čas so se vodilni predstavniki JNS še ustavili v

Velikih Laščah, kjer jih je pred hišo senatorja Pucelja počakala in pozdravila z vzklikanjem velika množica domačinov, ki se jim je zahvalil dr. Andjelinič. Malo pred polnočjo so se predsednik Živković in njegovi spremljevalci vrnili v Ljubljano, kjer so prenočili.

Na Gorenjskem

Včeraj popoldne ob pol 9. so se gg. Živković in drugi voditelji nacionalne politike v avtomobilih odpeljali iz Ljubljane proti Gorenjski. Spetoma so se najprej ustavili v Vižmarjih na domu poslanca Albina Komana, kjer je bil zbran tudi sreski odbor JNS za Ljubljano-okolico. Po kratki pogostitvi se je nadaljevala pot do Škofje Loke. Tam so se zbrali številni somišljeniki v gostilni pri Cenetu. Predsednika in druge goste je pozdravil v imenu sreske organizacije JNS notar Sink. Zahvalil se je predsednik Živković, za njim pa je kratko, a temperamentno govoril še posl. Josip Cvetič.

Med vzklikanjem domačinov so se gostje nato odpeljali v Kranj, kamor so prispeli ob 10. V spremstvu dr. Kramarja je predsednik Živković najprej obiskal zaupnega nacionalnega borca, bivšega poslanca Cirila Pirca na njegovem domu. Skupno so potem vsi odšli pred Narodni dom, kjer je g. Pirce v imenu sreskega odbora pozdravil predsednika g. Živkovića in se mu zahvalil za njegov obisk. Živković je v svojem odgovoru poudarjal, da pozna in ceni Cirila Pirca kot prepričanega nacionalnega borca že dolga leta. Postavil ga je za vzor nesebičnega dela zlasti mladini, ki je bila kakor povsod drugod tudi v Kranju zbrana v izredno velikem številu. Deklica je izročila predsedniku šopek nageljnkov, nato pa so gostje odšli v veliko dvorano Narodnega doma, kjer je bila za nje pripravljena skromna zakuska. Tam je govoril še posl. dr. Mirko Došen, katerega nagovor je bil sprejet z največjim navdušenjem.

Ob pol 12. se je nadaljevala pot v Kamnik. Na vrtu g. Cererja, v katerega gostilni je bilo naročeno kosilo za izletnike, se je zbrala velika množica nacionalnih ljudi iz Kamnika. Vrt je bil ves poln. Ko so se poleg ovacije, s katerimi so bili sprejeti gg. Živković in njegovi tovariši, je predsednika s prisrčnimi besedami pozdravil v imenu sreskega odbora JNS g. Cerer. Med kosilom je spregovoril nekaj toplih besed še dr. Trampuž, odgovarjala pa sta poslanca Cvetič in dr. Došen ob burnem aplavzu. Ko so se gosti proti 2. odpravljali na nadaljnjo pot, se je od njih poslovil še g. Toman iz Moravč. Med ovacijami, ki so sledile njegovemu govoru, so se gostje odpeljali. V Kamniku je g. Živkovića osebno pozdravil tudi sivolasi učitelj Toman, ki je kot edini slovenski učitelj prisostvoval 1. 1914. zgodovinskemu kronanju kralja Perta I. v Beogradu in se navzlic svojim 74 letom ni dal držati, da ne bi prišel pozdravit predstavnika današnje jugoslovenske nacionalne politike.

Krasen sprejem so priredili predsedniku Živkoviću tudi v Domžalah. Na trgu pred spomenikom kralja Aleksandra je bila zbrana množica več sto ljudi iz Domžal in okolice. Ko so se avtomobili ustavili, je pozdravil predsednika Živkovića v imenu organizacije JNS g. Slibar, v imenu nacionalne mladine pa akademik g. Tone Osovnik. Njegova izjavjanja so naredila na predsednika in vse navzoče naglobljivi vtis. Predsednik Živković se je zato v svojem zahvalnem nagovoru tudi še posebej obrnil do mladine. Njegov kratki nagovor je bil sprejet z navdušenimi manifestacijami. Na spomenik kralja Aleksandra je g. Živković položil velik šopek cvetja.

Ob 3 popoldne so gostje nadaljevali svojo pot preko Celovca v Ptuj.

Oprostitev pristojbin za državljanstvo

Beograd, 7. junija. AA. Notranji minister je izdal tale odlok: S finančnim zakonom za leto 1937/38 se pooblašča notranji minister, da lahko oprosti plačila vseh pristojbin glede državljanstva vse osebe, ki so Jugoslavlani po pokolenju in jeziku in so se iz tujine priselili v eno izmed občin Jugoslavije, če ne plačajo več kakor 1000 Din letnega državnega neposrednega davka, ki se sumarno knjiži. Da bo notranje ministrstvo moglo izdati potrebne sklepe glede oprostitve plačila pristojbine, morajo prizadete osebe vložiti prošnjo z dokazili o svojem jugoslovanskem poreklu in dokaze o letnem neposrednem davku, kakor bo šele ministrstvo izdalo potreben sklep o osvoboditvi plačila pristojbine.

Glede ponovne pridobitve državljanstva po čl. 40 zakona o državljanstvu je notranje ministrstvo izdalo tale odlok: Državljanstvo naše bivše državljanke, ki ga je izgubila s poroko s tujim državljanom, postane latentno vse dotlej, dokler zakon velja, to je dotlej, dokler bivša državljanica ne postane vdova, ali pa, dokler se ne loči od svojega moža, z izvršnim sodnim odlokom. Kakor hitro nastopi eden izmed teh primerov, stopi v veljavo njena pravica, da si spet pridobi izgubljeno državljanstvo.

Letalske nesreče v Angliji

London, 7. jun. AA. Od sobote popoldne do nedelje zvečer so se pripetile štiri letalske nesreče. V zadnjih 10 dneh s je v Angliji ubilo 25 letalcev.

Beleške

Poročila o ljubljanskih dogodkih

»Slovenski dom« kot opoldanska izdaja »Slovenca« je mogel včeraj prinesiti svoje poročilo o prihodu Petra Živkovića v Ljubljano.

Č i t a j t e š i r i t e n a r o č a j t e »J U T R O«

Tudi nekaterim zagrebškim in beograjskim listom je bilo dano, da so pričeli poročila o ljubljanskih dogodkih. Citatelje, ki lahko citajo te liste, opozarjamo, da beograjsko »Vreme« ter zagrebška »Obzorje« in »Jutarnji list« nimajo v Ljubljani lastnih poročevalcev, temveč prejemajo svoja poročila od urednikov »Slovenca« in »Slovenskega doma«. Po tem naj citatelji presojajo vse njihove vesti, ki se nanašajo na Slovenijo.

»Slovenčeva« pozabljenost

»Slovenec« je kot slovensko glasilo JRZ mogel v nedeljski številki prinesiti daljši članek o prihodu Petra Živkovića v Ljubljano. V članku se spominja, kako je bil g. Živković prvič v Ljubljani v novembru 1930. ko je bil ministrijski predsednik. Pravi, da so ga takrat sprejeli tudi predstavniki takratne SLS, ki je bila skupno z drugimi strankami že razpuščena, in da je v njegovem imenu govoril na slavnostnem banketu v Uniju pokojni profesor Anton Sušnik. Pristavlja pa da je bil »njegov govor zelo nemilostno sprejet«. Cenzura Sušnikovega govora ni dovolila objaviti... V »Slovenskem listu« (takratni ponedeljski izdaji »Slovenca«) je prav o priliki Živkovičevega obiska celo zabranila rabiti besedo »slovenski narod«. Toda kmalu je prišlo še huje.

Vse to se je zgodilo v dobi, ko je Slovenec zastopal v vladi predstavnik bivše SLS in ko napredni Slovenci niso imeli na vodstvo državnih poslov še prav nobene vpliva.

Skupščina JNS za vrbsko banovino

V nedeljo je bila v dvorani kina Luksus v Banjaluki glavna skupščina banovinske organizacije JNS za vrbsko banovino. Vodil jo je senator Vasa Glušac, ki je poročal tudi o političnem položaju. Razen njega so govorili poslanci gg. Vasa Jovanović, dr. Srško Vukanović in Ante Kovač. Izvoljen je bil nov banovinski odbor s predsednikom Koljenovićem na čelu. S skupščine je bila poslana topla pozdravna brzojavka predsedniku stranke g. Petru Živkoviću v Ljubljano.

Kriza v uredništvu »Hrvatskega dnevnika«

Sedem urednikov »Hrvatskega dnevnika«, glavnega glasila dr. Matka, je odpovedalo službo pri listu. Odpoved so izročili predsedniku konzorija, ki izdaja list, inž. Košutiću, dr. Matku pa so poslali obširno ulemeljitev svojega koraka. Službo so odpovedali zaradi etničnih konfliktov z glavnim urednikom dr. Ilijo Jakovljevičem in njegovo skupino v redakciji. Obvestili so o svojem koraku tudi zagrebško sekcijo Jugoslovenskega novinarskega združenja. V vseh svojih vlogah poudarjajo, da njihova skupna odpoved službe nima nikakega političnega ozadja.

Uredniki, ki so dali odpoved, tvorijo jedro in več ko polovico uredništva. Po večini sodelujejo pri listu že od početka in spadajo med njegove ustanovitelje. Z njimi se je solidiziral tudi bivši glavni urednik »Hrvatskega dnevnika« Cvetko Stahan. Vsi uredniki, ki so službo odpovedali, veljajo za zveste radiceve. Njihova odpoved je razumljivo vzbudila v hrvatski javnosti največjo pozornost in izzvala najrazličnejše komentarje.

Predlagatelji zagrebškega ustavnega načrta

Poročali smo že, da so avtorji zagrebškega načrta za novo ustavo objavili izjavo, v kateri se obračunavajo s kritikami in napadi na sebe in svoj predlog. To izjavo in torej tudi ustavni načrt so podpisali: dr. Albert Bazala, dr. Milan Čurčin, dr. Milivoj Dežman, Joža Kljaković, dr. Ivo Krbeć, Ivan Meštrović, Pavle Ostović, dr. Ivo Politico in dr. Ivo Tartaglia.

Davidovičevići in mačkovi

Konec preteklega tedna so imeli Davidovičevići demokratki sestanek v Novem Sadu. Govorila sta gg. Milan Grol in Boža Vlačić. V svojih izjavah sta med drugim zagotavljala, da so odnosi med bivšo demokratsko stranko in zagrebško združeno opozicijo taki, kakor je treba in da se Davidovičevići za nobeno ceno ne bodo ločili od zagrebške opozicije. Res se od časa do časa pojavljajo nesporazumi, ki pa nimajo večjega pomena. Pogledi na skupni končni cilj so in ostanejo v obeh skupinah enaki.

Društvo »Hrvatski jezik«

Svoječasno že zabeležili, da se je v Zagrebu osnovalo s imenom »Hrvatski jezik« posebno društvo, ki si je postavilo za nalogo skrbeti za nego hrvatskega jezika, za njegov razvoj in za ohranjanje njegovega duha. V nedeljo je imelo društvo svojo prvo redno, glavno skupščino, na kateri je bilo med drugim sklenjeno, da bo društvo začelo izdajati svoje lastno mesečno glasilo. Neka zagrebška tiskarna je obljubila, da bo brezplačno tiskala prvi dve številki. Društveni odbor se sedaj nada, da bodo temu zgledu sledile tudi druge tiskarne in da bo vsaka tiskala brezplačno vsaj po eno številko novega lista, tako da bi bilo izhajanje za prvo leto zagotovljeno. Za predsednika društva je bil izvoljen dr. Tomo Matić.

Kongres cionistov iz Jugoslavije

V nedeljo so imeli v Zagrebu kongres zastopnikov cionističnih organizacij iz vse države. Po poročilih zagrebških listov je bila udeležba zelo velika. Predsednik cionistične zveze dr. Licht je poročal o položaju židov pri nas in drugod in o stanju židovske obnove v Palestini. V imenu pale-

Daranyi o oslabitvi vpliva Male antante

Po izjavi madžarskega ministrskega predsednika ne obstoja več v Mali antanti ona sloga, kakor pred 10 leti

Budimpešta, 7. junija. d. Ministrski predsednik Daranyi je izjavil o zunanjih politikah svoje vlade naslednje:

Zunanje politični položaj Madžarske ni v vsakem pogledu rožnat, vendar pa se kaže odločno zboljšanje. Madžarska si je morala pridobiti prijatelje in poglobiti odnose z njimi. Razgovori o priliki lanskega sestanka Ciana, Schuschnigga in Kanje, nadalje obiska regenta Horthyja v Rimu in na Dunaju, kakor tudi obiska avstrijskega zveznega predsednika Miklasa in italijanskega kralja v Budimpešti, so pripomogli k ojačenju obstoječih prijateljstev. Razen tega je znano, da veže Madžarsko prijateljstvo tudi z Nemčijo.

Kar se tiče neposrednih sosedov Madžarske, nasledstvenih držav, je treba ugotoviti, da med njimi ne obstoja več pred 10 leti dosežena sloga in sodelovanje. Edina točka, ki jih še danes ruži, je žal prav vprašanje, ki je v zvezi z Madžarsko. V tej edini točki obstoja popolno soglasje med temi državami, v ostalem pa so v vprašanju svojih odnosov z Nemčijo.

Ob 10.15 popoldne je poročal prof. Šmit z Rudolfove dežele, da so oficelno otvorili postajo na Severnem tečaju ter razvili sovjetsko zastavo. Po povratku z Rudol-

Italijo in Rusijo popolnoma različnih nazorov. Nasledstvene države imajo samo eno zanesljivo pot in ta je priznanje enakopravnosti Madžarske.

V pogledu notranje politike bo vlada še letos predložila parlamentu predlog za reformo ustave, med drugim pa tudi predlog zakona o uvedbi splošne in tajne volilne pravice. Za uresničenje tajne volilne pravice se morajo ustvariti primerna jamstva, s katerimi se bo onemogočilo, da bi prevladale na Madžarskem ideje ali smeri, ki se importirajo iz inozemstva in ki predstavljajo tuje običaje.

Za zbližanje Madžarske in Poljske

Budimpešta, 7. junija. d. Snoti je poslanec Tibor Eckhardt odpotoval na Poljsko, da bi se sestal z vodilnimi političnimi osebnostmi. Njegovo potovanje spravljajo v zvezo z njegovim nedavnim govorom v poslanski zbornici, v katerem je poudarjal potrebo, da se stopi v temseže zunanje politične odnose zlasti s Poljsko.

Sovjetska zastava na Severnem tečaju

Moskva, 7. junija. d. Včeraj ob pol 4. zjutraj so štiri letala ruske arktične ekspedicije odletela s postaje na Severnem tečaju na Rudolfovo deželo. Po brezčimnem poročilu prof. Šmita so tri letala ob 9. popoldne brez nezgode pristala na Rudolfovi deželi, dočim je četrti letalec Aleksejev pristal na ledu na 85 stopnjah širine, da počaka na dobavo benčina.

Ob 10.15 popoldne je poročal prof. Šmit z Rudolfove dežele, da so oficelno otvorili postajo na Severnem tečaju ter razvili sovjetsko zastavo. Po povratku z Rudol-

fove dežele bo eno letalo ostalo pri ekspediciji, drugi letalci pa se bodo vrnili v Moskvo, od koder so že poslali za ekspedicijo nove pošiljke svežega sadja in zelenjave v Arhangelsk. Od tu bo ledolomec »Sadko« v prihodnjih dneh prepeljal ves tovor na kraj, ki ga bo označil prof. Šmit.

London, 7. junija. d. Po poročilu lista »Sunday Referee« je ruska polarna ekspedicija odkrila kakih 300 m pod ledom tople tok, ki prihaja brzkone iz Atlantskega oceana.

Henleinova potovanja v inozemstvo

Moravska Ostrova, 7. junija. d. Na kongresu češke narodne socialistične stranke je včeraj govoril poštini minister Alojzij Tučný o resnosti zunanje političnega položaja ter je poudarjal potrebo skupnega nastopa slovenskih narodov. Pri tem je tudi omenil ponovna Henleinova potovanja k Hitlerju ter njegov sestanek z avstrijskim narodnim socialistom stotnikom Leopoldom v Bolcanu in izjavil, da si je treba tak potovanja v inozemstvu, pri katerih prihajajo Henlein in njegovi ljudje v stike z osebami, ki nikakor niso prijatelji češkoslovaške republike, ogledati ob blizu. Prepričan sem, je dejal minister, da bo prišel trenutek, ko bo morala reči oblast: »Dovolj, niti koraka dalje!«

Minister Djordjević pri kralju Borisu

Sofija, 7. junija. p. Kralj Boris je popoldne sprejel jugoslovenskega ministra Djordjevića, ki je prišel na čelu jugoslovenskih združenikov na kongres združenikov v Sofijo. Razgovarjal se je z njim nad eno uro.

Zbližanje z Dansko

Kodanj, 7. junija. AA. V tukajšnjem dansko-jugoslovenskem društvu je bil pred dnevi prirejen banket novemu jugoslovenskemu poslaniku dr. Miloradu Stražnickemu. Pri tej priliki so pozdravili poslanika ministra Stauninga, predstojnika oddelka prosvetnega ministrstva Grae, ter predsednika dansko-jugoslovenskega društva starinslovec Dyvge v imenu prijateljev in obhodovalcev prirodnih krasot Jugoslavije. V imenu danskih umetnikov se je slikar Struckman zahvalil za naklonenost, ki jo je bil deležen s svojo razstavo v Beogradu, neka dijakinja pa mu je v srbohrvatskem jeziku sporočila pozdrave danske mladine, pri čemer je hvalela lepoto jugoslovenske krajine, in njeno prijazno ljudstvo. Poslanik dr. Stražnicki se je prisrčno zahvalil za sprejem in lepe govore, namenjene Jugoslaviji in njenemu narodu.

Obisk bivših belgijskih bojnikov v Jugoslaviji

Bruselj, 7. junija. AA. Društvo bivših belgijskih bojnikov misli obiskati Jugoslavijo in njene bivše bojevnike. Belgijski bojnikov bi si radi ogledali predvsem Beograd, Sarajevo in Dubrovnik. Odpotovali bodo tudi na Oplenac, da se poklonijo grobu kralja Aleksandra I. Ureditelja, pred katerega bodo položili bronasto žaro s prstjo iz znamenitega »Rova smrti«, da izkažejo tako čast jugoslovenski vojski in njenemu vrhovnemu poveljniku v svetovni vojni.

Hitlerjevo odlikovanje Mussolinija

Berlin, 7. junija. AA. Državni kancelar Hitler je odlikoval m. n. predsednika Mussolinija kot prvega tujega državnika z velikim križem nemškega orla.

500 žrtev vulkana

Kokopo (Nova Gvineja), 7. junija. w. Vulkan Rabaul, ki je več let miroval, je začel včeraj nenadoma močno bruhati. Bruhanje vulkana je povzročilo tudi močan potres. Po dosedanjih ugotovitvah, ki pa so še zelo nepopolne, je katastrofa zahtevala najmanj 500 mrtvih.

stinskih židov se je kongresa udeležila in ga pozdravila dr. Rahela Klompus iz Jeruzalema. Obirno so na kongresu razpravljali o položaju in dogodkih v Palestini.

Zveza cionistov Jugoslavije ima poseben »palestinski« urad, ki pospešuje izseljevanje židov iz Jugoslavije v Palestino. S pomočjo tega urada se je l. 1935 izselilo iz naše države v Palestino 248. lani pa 135 oseb. Po večini so to židje, ki so pribežali k nam iz Nemčije. Skupno se je lani na novo naselilo v Palestini 29.727 oseb, predlanski pa 61.573. Število doseglenih židov za ves čas po vojni do konca l. 1936 znaša 290.000. Od tega odpade 121.000 na žido iz Poljske, 50.000 pa na one iz Nemčije, dočim so se ostali priselili iz drugih držav. Razmeroma najmanj židov se je izselilo iz Jugoslavije.

Stalin se bo poročil

London, 7. junija. o. »Daily Express« poroča, da se namerava Stalin v jeseni tretje oženiti. Te dni se je poročil s predsednico beloruskega komisariata za težko industrijo, Ireno Sofijevno.

Suša in glad v Maroku

Pariz, 7. junija. d. Kakor poročajo listi, vlada v pokrajinah južnega francoskega Maroka strahovita suša, ki zavzema že katastrofalen obseg. Na pogoju Atlas in v Suise ni nobenega upanja v žetev. Pol milijona ljudi je brez vsakih sredstev ter izročenih na nemilost lakoti in žej, ako jim ne bo nemudoma poslana pomoč. Studeni v oazah so usahnili in so karavane prisiljene, da iščejo oaze v Sahari.

Trgovinski atašeji

Beograd, 7. junija. o. Uredba o reorganizaciji zavoda za pospeševanje zunanje trgovine določa tudi imenovanje trgovinskih atašejev v inozemstvu. Trgovinske atašeje so imenovali že vse naprednejše države, da bi se tako zboljšale svoje gospodarsko informativno službo. Novi ravnanji zavoda dr. Obradović pravkar pripravila konkretne predloge za imenovanje trgovinskih atašejev v najvažnejših inozemskih centrih, ki so v trgovinskem pogledu v tesnih stikih z našimi producenti in izvozniki.

Mala antanta bojnikov

Beograd, 7. junija. p. Danes je obiskal predsedstvo Udruženja rezervnih oficirjev in bojnikov rumunski minister Caderea, predsednik Fiducia. Zanimal se je za ureditev organizacije jugoslovenskih rezervnih oficirjev in bojnikov posebno pa je razpravljao o tesnejših stikih med organizacijami rezervnih oficirjev in bojnikov držav Male antante. Počutil je jugoslovenske rezervne oficirje in bojavnike na obisk v Rumunijo in izrazil željo, naj bi prišli v čim večjem številu.

Premestitev poštaih direktorjev

Beograd, 7. junija. p. Premestena sta poština direktorja Fran Dominik iz Beograda in Novi Sad ter Djuro Kovačević iz Cetinja v Beograd, dočim je dosedanj direktor novosadske pošte direktorije Djordje Mijosavljević upokojen.

Opozorilo dijakom-rekrutom

Beograd, 7. junija. AA. Rekruti-dijaki, rekrutirani leta 1936 in prej, ki imajo pravico do dijaškega roka po čl. 49 točka 1 zakona o ustroju vojske in mornarice, to je oni, ki imajo najmanj višji tečajni izpit v gimnazijah ali realkah, ali pa absolvirano popolno srednjo strokovno šolo s končno skušnjo, ki ustreza višjemu tečajnemu izpitu in bi želeli stopiti v kader letos, morajo vložiti prošnjo za sprejem v kader pristojnih vojaških okrožjem najkasneje do 1. avgusta. Prošnji je priložiti izpričevalo.

Letalske zveze z Italijo

Zagreb, 7. junija. o. V kratkem bo ustanovljenih več letalskih prog za civilni promet med Italijo in Jugoslavijo. Dejanjsko se že vsrjšo pogajanja za sklenitev take konvencije. Pred vsem nameravajo ustanoviti dve taki letalski progi in sicer Rim-Beograd preko Splita, kjer pa bi ne bilo vmesnega postajališča, in Milan-Trst z navadnim letalom ter dalje z amfibijskim letalom iz Trsta do Zadra in potem v Split, Dubrovnik, na Krf in v Atene. Na obeh progah naj bi se pričel potniški in tovorni letalski promet že 15. t. m. Na teh progah bodo vozila italijanska letala.

Tekma za Davisov pokal

Milan, 7. junija. AA. Z današnjimi tekami za Davisov pokal vodi Nemčija proti Italiji s 3:1. Henckel je premagal Canetella s 3:6, 6:3, 6:1 in 6:4.

Vremenska napoved

Zagrebška: Vreme bo izpremenljivo, ponekod je pričakovati lokalnih neviht, temperature se bodo v ostalem dvignile. Dunajska: Oblačno, soparno in neviht.

Obisk borcev za jugoslovensko misel

Kakor smo mogli na kratko že poročati, je v soboto zvečer prispel v Ljubljano veliki bорец za zmago jugoslovenske ideje in predsednik jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković. Z njim so prišli njegovi sotrudniki Jovan Banjanin, senatorji dr. Peter Zec, dr. Grga Anđelinovič, Milutin Dragović in inž. Daka Popović, ki je predsednik senatorskega kluba JNS, ter narodna poslanica iz Hrvatske dr. Mirko Došen in Josip Cvetič. Vsi so se udeležili banovinske konference JNS, ki je bila v ne-

stah med Slovenci. Njegov govor in govori drugih strankinih prvoboriteljev iz južnih krajev, pa burno odobravanje, s katerim so bili vsi ti govori sprejeti, so najbolje izpričali, kako tesno strnjene in iskreno solidarne so jugoslovenske nacionalne vojske po vsej državi. Ni danes v Jugoslaviji politične formacije, ki bi se mogla v tem pogledu postaviti ob stran političnemu taboru jugoslovenskih nacionalistov. V tem taboru ni nikake neiskrenosti, nikake dvolčnosti. Ravno to mu daje tako silno notranjo moč in tako velik član.

Predsednik Peter Živković in senator dr. Peter Zec v kavarni Zvezdi v Ljubljani, pred pričetkom nepozabne banovinske JNS konference.

deljo dopoldne v Ljubljani v veliki dvorani Kazine. Konferenca se je spremenila v mogočno manifestacijsko zborovanje, ki bo vsem udeležencem ostalo v neizbrisnem spominu. Pokazala je, kako čvrste so postojanke jugoslovenske misli med Slovenci in kako borbeni duh preveva vse nacionaliste.

Obsirno poročilo o tej krasni prireditvi je prišlo čisto ponedeljsko »Jutro«. Za one naše čitatelje, ki ponedeljskega »Jutra« ne dobe v roke, ponatiskujemo poročilo še v današnji številki.

Predsednik Živković je bil od delegatov, ki so se zbrali iz vse Slovenije, neprestano pozdravljan s viharimi ovacijami. Zopet se je ob tej priliki pokazalo, kako veliko zaupanje uživa tudi v vseh nacionalnih vr-

Voditelji JNS so prispeli v Slovenijo, da pobliže spoznajo jugoslovenske nacionalne borbe med nami, pa da ti spoznajo nje in se osebno prepričajo, kako so res vsi istih misli in istih nazorov. Da se je natančneje spoznalo s političnimi delavci po slovenskem podeželju, so Živković in njegovi spremljevalci odšli na pot po naši lepi oziroma domovini, kjer se ustavljajo v vseh večjih krajih. Ta pot je se izpolnila krasno sliko, kakršno je nudilo nedeljsko zborovanje v Ljubljani, ter je gostom z juna ponovno dokazala, kako močan in borben je jugoslovanski tabor v Sloveniji. Podrobnosti o potovanju in o navdušenih sprejemih, ki so bili povsod prirejeni Petru Živkoviću in njegovim spremljevalcem, objavljamo na drugem mestu.

Za dom in za podmladek!

Prizadevanja Oblastnega odbora JS v Ljubljani

Ljubljana, 7. junija. V nedeljo dopoldne so se zbrali v dvorani Trgovskega doma delegati Jadranske Straže z območja ljubljanskega oblastnega odbora. Kakor vselej, je tudi letošnja glavna skupščina bila vsebinsko zelo tehta, potekla je v najlepšem redu, dala je mnogo novih pobud, zlasti pa je potrdila nado, da že v prav doglednem času dobi tudi ljubljanski odbor JS svoj lastni dom na Jadranu. Predsednik g. dr. Pirkmajer je poleg delegatov lahko toplo pozdravil odlični zbor predstavnikov, med katerimi so bili: z banke uprave načelnik dr. Sušnik, z divizije polkovnik Ljubomir Živakov, rektor univerze dr. inž. Maks Samac, z apelacijskega sodišča dr. Mastnak, za pošto direktor inspektor Matjašič, za mestno občino dr. Kamuš, od strani konzulata CSR g. Martinek, za banovinski odbor RK g. Starmann, za Aeroklub in Združenje rezervnih oficirjev g. Josip Pogačnik, nadalje še vrsta predstavnikov nacionalnih kakor tudi ženskih organizacij, a oblastni odbor JS iz Maribora je zastopal predsednik dr. Franjo Lipold. Poslana je bila udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravne brzojavke pa kraljevemu namestniku, predsedništvu, vladi, vojnemu ministru in izvršnemu odboru JS v Splitu. V obsežnem govoru je nato predsednik zjel sliko današnjega društvenega dela in je opisal prizadevanja in doseganje uspeha JS. Govor zasluži, da ga čitateljem podamo drugič v izčrpniji obliki.

Za dom in za podmladek

»Za lastni dom na Jadranu in za podmladek!« — Po tem ge-ju je potekalo in se zaključilo XV. poslovnemu letu oblastnega odbora JS v Ljubljani. O njegovem delu pričuje izbrano poročilo vzornega tajnika g. dr. Željka Jegliča in ostalih funkcionarjev. Poročilo je bilo že pred običnim zborom razmnoženo in razpordano delegatom in vsem edincem JS. Da podamo širši javnosti sliko dela, povzemamo:

»Mladina in morje sta naša narodna in državna bodočnost, njima je tudi posvečeno vse delo jadranskih stražarjev in čuvarjev našega morja. Preobraziti mišljenje kontinentalnega naroda, ki ga je Usoda postavila ob morje, usmeriti ga na solnični naš jug in na njegove sinje obale ter okrepiti in utrditi njegovo nacionalno zavest, to so svetli cilji našega prizadevanja. Pripravljati čaš, ko ne bomo pomorska država le po svojem zemljepisnem položaju, temveč po vsem našem čustvovanju in utripu javnega življenja, to je naša sveta naloga.«

Upravnemu odboru je načeloval za jadransko idejo zaslužni dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v p., ki je že več let predsednik ljubljanskega Oblastnega odbora JS. Tajnikovo uspešno in z res idealno vneto delo želi več let dr. Željko Jeglič, svetnik drž. žel. Delo je bilo porazdeljeno v več sekcij, med katerimi je najširši delokrog odmerjen sekciji Podmladka JS, ki zavzema tudi področje mariborskega Oblastnega odbora JS, torej vse šole v dravski banovini. Važno nalogo so vršile tudi ostale sekcije. Pri vseh svojih akcijah pa si je uprava poleg idejne naloge stavila tudi praktično, da bi čim aktivneje sodelovala pri snovanju ugodnejših cestnih in železniških zvez dravske banovine z morjem.

Oblastni odbor ljubljanski je imel v preteklem letu 68 edinic in sicer 37 krajevnih odborov ter 31 poverjeništev z okroglo 6000 član.

Podmladek Jadranske straže.

1936. leta ga je vodil tedanji načelnik prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. Jos. Breznik, v tekočem letu je načelnik PJS sedanji prosvetni šef g. dr. Lovro Sušnik. Glavni tajnik sekcije PJS je g.

Mladina je hitela na Jadran!

Sama je vneto zbiral, Oblastni odbor pa ji je pomagal iz sredstev Mladinskega sklada. Lani je prejelo podporo za izlet na morje 49 podmladkov v iznosu 16.150 din. Toliko je žrtvoval Oblastni odbor. Okoli 3000 otrokom je bil s tem omogočen poset našega morja. Pomagali so vzorno tudi mnogi krajevni odbori JS in sicer za izlete kakor tudi za daljša letovanja na morju. Za letovanja so krajevni odbori darovali podmladkom 18.386 din. Pomagale so še banska uprava in zdravstvene ustanove ter Oblastni odbor JS z 19.041 din, dočim so stari sami za svoje otroke prispevali le 9469 din. Na stroške JS so šli lani letovali na naše morje skupno 203 otroci in sicer 102 deklica ter 101 deklica. Letovali so v domu JS v Bakru ter v domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Poleg mnogih drugih ednic je posebno hvale vredno delo izvršil Kraljevni odbor — železnica v Ljubljani, ki je na lastne stroške poslal na tritedensko morskotno letovanje 57 otrok.

Mladinski sklad za PJS v dravski banovini

V njem se zbirajo sredstva za podporo podmladkom ter za zgraditev doma ob Jadranu. Oblastni odbor mu posveča svoje veliko skrb, kar najbolj dokazujejo številke. Premoženjsko stanje tega sklada znaša 734.606 din. Dosegel bi bil že milijon, če se ne bi leto za leto delile podpore podmladkom. Vsi čisti dohodki društvenih akcij se zbirajo v omenjenem skladu. Tudi društvene ednice in podmladki mu skromno pomagajo.

Za dom JS na morju!

Tudi ta davni sen in cilj odborovih prizadevanj se bliža svoji realizaciji. Pred dobrim mesecem je odbor kupil nad 5000 kv. metrov obsegačo krasno parcelo na sloveči Kaštelanski rivieri pri Splitu in sicer v Kaštelu Štafilicu. Skoro v neposredni bližini je istočasno nabavila naša banska uprava tudi prav obsežno zemljišče za svojo mladinsko kolonijo. V doglednem času bodo naši podmladkarji in podmladkarice že hiteli pod lastno modernost in vsem sodobnim zahtevam ustrezajočo streho ob Jadranu.

Propaganda za naše morje.

Z vso vneto jo je odbor vršil ter stavljal svojimi edincem in podmladkom na razpolago svojega predavatelja in propagatorja, ki jim je s sliko in besedo tolmačil lepoto in vrednote našega morja. Društvene ednice so tudi same mestoma vzorno skrbale za predavanja, prireditve in sliko.

Oblastni odbor je izdal knjigo »Barba zaplavalac«, ki jo je napisal Josip Ribičič. Bogato je ilustrirana. Efekt se bo šele pokazal. Ženska sekcija pri krajevnem odboru v Ljubljani je izdala veliko slikanico »Barba po morju plava«. Obe knjigi naj širita med narodom zanimanje za morje ter s čistim dohodkom pomorja mladinskega sklada.

Denarni promet je v letu 1936. znašal 3.196.559 din.

V vrste jadranskih stražarjev!

Veliko in važno delo vrši naša edina pomorsko-obrambna vsedržavna organizacija. Visoko je nad strankami in dobrodošel je vsakdo, ki hoče nesebično doprinesiti svoj delež na oltar domovine. Kakor je ta naloga vzvišena in sveta, enako je tudi potrebna. Prepovedna je in nujna! Ne bodimo slepi za zgodovinsko dejstvo, da je na Jadranu naša narodna usoda, ne preslišimo klica morja in ne čakajmo do dvanajste ure! Vsi do slednjega bi morali na branik tisoletne dedščine naših očetov in na delo za lepšo bodočnost naših potomcev!

Volitve in resolucija

Vodstvo oblastnega odbora JS v Ljubljani je bilo soglasno spet poverjeno g. predsedniku dr. Otmarju Pirkmajeru, tačisto je bila s ponovno izvolitvijo izkazana polna zaupnica celih vrst dosedanjih odborov in s tajnikom dr. Željkom Jegličem. Z odobravanjem je bila naposled sprejeta naslednja resolucija:

Na oblastni skupščini Oblastnega odbora Jadranske straže dne 6. junija 1937 v Ljubljani zbrani članje ugotovljamo:

1. Jadranu, rjujamo našega narodnega in državnega telesa država še vedno ne poverja one pozornosti, ki bi mu jo morala posvetiti takoj, ko se je umaknila avstro-ogr-

KOPICA NESREČ IN TRAGEDIJ

Od sobote do ponedeljka zvečer mora kronika beležiti nenavadno število tragičnih dogodkov in to nesreč, samomorov in ljubavnih tragedij. Objavljamo v naslednjem poročilu, ki smo jih do večera prejeli:

Smrtina žrtev karambola

Celje, 7. junija. Danes okrog 9. dopoldne se je peljal podjetnik g. inž. Avgust Schmidinger iz Celja s svojim avtomobilom po banovinski cesti iz Laškega v Celje. V Tremerju je privozil po cesti nasproti na kolesu minir Rudolf Brečko iz Pečovnika pri Celju. Brečko je vozil sprva pravilno po desni strani ceste, tik pred avtomobilom pa je krenil čez cesto. Inž. Schmidinger ni mogel več preprečiti nesreče. Levi blatnik avtomobila je zadell Brečko s tako silo v čelo, da mu je prekal lobanjo. Pri karambolu se je poškodoval blatnik, strla pa se je tudi svetilka na avtomobilu. Brečko, ki se je zgrudil nezavesten, je g. inž. Schmidinger naložil na svoj avto in ga prepeljal v celjsko bolnišnico, kjer je Brečko kmalu podlegel poškodbam.

Samomorilec pod avtom

Celje, 7. junija. V soboto dopoldne je vozil prevoznik g. Baldasin iz Celja s svojim tovornim avtomobilom dragoceno starinsko pohištvo iz Celja proti Zidanemu mostu. Ko je vozil skozi Rimske toplice, je skočil blizu hotela »Pošta« z neke klopi 49-letni gradbenik Josip Spaur iz Zemuna, ki je bil v Rimskih toplicah na oddihu, in se vrغل pred avtomobil. Gosp. Baldasin je naglo okrenil avtomobil in zadel v neko drevo, pri čemer se je pohištvo na avtomobilu poškodovalo in se je zlomil tudi blatnik. S tem je sicer preprečil, da bi šlo sprednje kolo čez Spaura, pač pa je zadnje kolo šlo Spauru čez glavo in mu zdrobilo lobanjo. Spaur je izdihnil na mestu. Truplo so prepeljali z avtofurgonom v Zemun. Spaura so gnale v smrt težke finančne skrbi.

„Slovenska pest“ na delu

Bistrica, 7. junija. V Gornji Bistrici je nastal med fanti, ki so se po rekrutaciji vračali domov, usoden spopad. Sredi priverjačje se skupine pretepačih se fantov, je oblezal mrtev in zaboden z nožem naravnost v srce delavec Anton Juhart, ki je bil pri rekrutaciji pri-trjen k vojakom. Uboja je osumljen 29-letni delavec Ivan Fišinger, ki je pri pretepu sam dobil okoli 20 zabodljivcev v vrat in desno prsno stran in v pljuča. Njegovo stanje je zelo resno in je vprašanje, če bo okrevl. Orožniki so uvedli obširno preiskavo in svrho ugotovitve krivde ter izsleditve ostalih krivcev.

Nova žrtev planin

Maribor, 7. junija. Naše planine so zopet zahtevale svojo mlado žrtev. Urška gora, ki je sicer planincem in plezalcem prizanesljiva, je terjala mlado življenje. Mlada žrtev je 24-letni Josip Pirtovski, sin pekovega mojstra v Dravogradu. Josip Pirtovski je znan smučar, planinec in plezalec. Ni je bilo večje ali držečje ture v naših obmejnih planinah, ki se je ne bi bil udeležil. Vest o tragičnem dogodku Urške gore se je v dopoldanskih urah takoj razvedela po Mariboru ter je napravila v vseh krogih zlasti v planinskih, silno globok vtis.

O tragični smrtni nesreči so se doznale sledeče podrobnosti: Skupina mladih navdušenih turistov se je podala v nedeljo zjutraj na Urško goro z namenom, da prepleza njeno najstromežje steno. V skupini je bil Josip Pirtovski, nadalje Franc Feilmeier iz Dravograda, zasebni uradnik Josip Feldin iz Sombora ter njegova sestra. Ko so prispeli do vznožja stene, so se vsak za seboj lotili plezalne ture. Pri tem je Pirtovski plezal kar v plavalnih hlačah in sicer po najstromežjih delih preko katerih je hotel do vrha kamor mu pa ostala spremljevalca nista sledila. Ko se je Pirtovski nahajal kakšnih 100 do 150 m stenske višine, se je spremljevalca nudi grozen prizor. Pirtovski je nenadno in radi

(183)

Je oznaka še bolj izpolnjenega ODOLA, katerega antiseptično delovanje je že v večji meri priznalo. Bakteriološke in klinične preiskave so znanstveno dognale, da ODOL uničuje bakterije.

ska zastava z njega naši državni trobojnici.

2. Vse delo za poglavitno ljubezni do Jadrana in utrditev zavesti med našim narodom, da vodi pot Jugoslavije v lepšo bodočnost samo preko našega sinjega morja, je še vedno prepričljivo privatni iniciativi in pretežni del s tem delom zvezanih gmočnih bremen pada še vedno na ramena nižjih in srednjih slojev.

3. Jadranska straža kot čuvarica Jadrana se pri vsej požrtvovalnosti svojega članstva ne more povzpeli iz tesnega okvira navadnega društva do močne vsedržavne organizacije, ki bi mogla uspešno delovati za doseg svojih visokih ciljev.

4. Krivda, da idealna stremjenja JS ne morejo obroditi našemu Jadranu in vsej Jugoslaviji tako nujno potrebnih sadov, leži na tleh, ki je njihova sveta dolžnost ne samo z vsemi močmi vedno in povsod podpirati JS pri njenem delu, temveč tudi prednjačiti v doprinasanju osebnih žrtv na oltar ljubezni do našega morja. Delu v JS in za njene vzvišene cilje, se z redkimi izjemami odtegujejo vprav ti tisti dobro silirani krogi, ki bi bili prvi poklicani storiti svojo dolžnost do domovine.

5. Država prepušča JS usodi vseh drugih društev in ne slori ničesar, da bi poglajle njene plemenite ideje globoke korenine med ves jugoslovanski narod tako, da bi zrastle iz njih mogočno drevo sistematičnega, z že-

lezno voljo in odločnostjo prežetega praktičnega dela za naš Jadran.

Visoko cenijo njeno dosedanje požrtvovalno delo, smatramo na podlagi teh ugotovitev za neobhodno potrebno, da se JS iz temeljev reorganizira in preusmeri tako, da bo zalej njen delokrog prav vse sloje našega naroda, da poslana dominirajoča vsedržavna organizacija in da bo smatral siehern državljani od najvišjega državnega funkcionarja do zadnjega delavca in kmeta za svojo čast in prvo dolžnost biti njen član.

Obračamo se na državo in njene organe a pozivom, naj v lastnem interesu ukrekuje vse potrebno, da se JS čim prej postavi na nove temelje in zavzame v državi ono mesto, kakor ga zavzamejo sorodne organizacije v drugih obmorskih državah.

Zavedajoč se neprecenljivega gospodarskega pomena vse Slovenije z morjem za Slovenijo samo in za vso državo sploh, postavljamo odločno zahtevo po njenem neodločljivem uresničenju. Brez zveze z morjem je Slovenija zapisana gospodarskemu hiranju, našemu morju se pa odteguje z odlašanjem njene zgraditve stalni dokok blagostanje ustvarjajočih sil. Skrajni čas je že da prejdemo tu od obliub in besed k dejanju.

S tem je bil dnevni red izčrpan in z zahvalo za udeležbo je predsednik zaključil občni zbor.

Žalosten konec emigrantove ljubezni

Ljubico je obstrelil, sam pa se je v zaporu obesil

Ljubljana, 7. junija. Kako je že ponedeljsko »Jutro« na kratko poročalo, je večeraj popoldne prišlo do ljubzenske žaloigre dveh mladih ljudi, ki s precej jarko lučjo osvetljuje naš čas. V drevoredu pri opernem gledališču sta popoldne sedela na klopi mladi moški in ženska. Nekaj časa sta se razburjeno pogovarjali, na lepem je fant potegnil revolver iz žepa in nameril vanjo, ki je preplašena planila pokoncu. Neznane je epizila, ženska je kriknila in zbežala k skupini mož, ki so sedeli nedaleč stran. Fant je nekaj časa še kakor iz uma ogledoval svoje orožje. Hotel je še streljati, a naboji mu je skočil iz prave lege in revolver se ni dal več sprožiti. V naslednjem trenutku je že priskočil stražnik, ki je s svojo službene postojanke pred palačo Hranilnice dravske banovine motril ves dogodek, in je napadalca aretirati. Sele ko se je dekle zgrudilo, so ljudje opazili, da je zadeta in da jo je strel nevarno ranil v trebuh. Položili so jo na klop in telefonirali po reševalni avto, ki je v nekaj minutah prihitel in ranjenko odpeljal na kirurški oddelk.

Na policiji pa so medtem zaslišali razburjenega kavalirja, v katerem so spoznali 28-letnega primorskega emigranta brezposelnega delavca Ladišlava Česna, ki je po rodu iz Goč pri Vipavi. Pred tedni je bil prišel v Jugoslavijo, da si poišče dela, a vsa prizadevanja so ostala zaman. Bival je v Velesovem pri Cerkljah na Gorenjskem. Ves čas je ostal v tesnih pisemskih zvezah z dve leti starejšo Rafaelo Kobalovo z Brance pri Stanjelu, s katero se je bil seznanil doma in do katere je gojil živo ljubezen. Zadnji čas se je Rafaela mudila pri sorodnikih v Pragi. Pred dnevi mu je pisala: da se vrne v Italijo in da se

bo v nedeljo vozila skozi Ljubljano. Naročila mu je naj jo ob 13.30 počaka pred Daj-damom. Tam sta se v nedeljo popoldne v resnici našla, kakor sta krenila pod kostanje na Muzejski trg. Česen je dekletu potožil, kako bešen je njegov položaj: hkratu pa je razodel svoj načrt, da bi bilo najbolje, če se čim prej poročita. Ona je njegovo misel zavrnila in dejala, da si mora najprej poiskati kakšno službo. Fanta je ta beseda globoko užalila. V bridki slutnji, da se Rafaela odvrača od njega, je razburjen potegnil samokres, da ubije najprej njo, potem pa še sebe. Pri drugem strelu pa mu je revolver odpovedal in tako svoje namere ni mogel do kraja izvesti.

Zaslišali so tudi Kobalovo v bolnišnici, ki ji je krogla obitala v desnem kolku, pa je njeno stanje že izven nevarnosti. Povedala je, da ji je Česen že svoj čas grozil. V nedeljo popoldne je je prosil, naj gre z njim, ona pa je odklonila. Na potnem listu, ki so ga našli pri Česnu, so našli tudi poslovilne besede, iz katerih je razvidno, da je naklepal umor in samomor. Jaz sem bil pravičen, je zapisal: ona pa krivična. Meni ni pustila mirnega življenja. Jaz sem bil zapeljan, a sedaj ne bo nobenega več zapeljala. Na svedej na drugemu svetu! Zbogom, mladost! — Ko so ga odvedli v zapor, je bil še nekaj ur ves razburjen. Nazadnje pa se je le pomiril. A ko je davi stražnik pogledal skozi okno v celico, je opazil, da stoji Česen tik ob steni pod oknom. Ker se ni ganil, je stražnik vstopil in spoznal, da se je Česen s črnim motovozom obesil na križ v oknu. Vrvice si je pripravil na ta način, da je raztrgal podlogo v suknjici in jo zvil v močan tanek trak. Truplo nesrečnega obupanca so po komisijskem ogledu prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Velika ljubavna tragedija na Dolenjskem

Dekletu je prerezal vrat, sam pa skočil v tolmun

Novo mesto, 7. junija. Dobro tri ure hoda od Novega mesta po banovinski cesti proti Semicu leži precej obljubena vas Uršna sela, kjer je doma veliko revščine. Med drugimi živita v tej vasi posestniki družini Jurija Klemenčiča in Antona Klobučarja: obe zelo številni. Klemenčičev najstarejši sin 28-letni Janez se je pred dvema letoma zaljubil v 21-letno čedno Klobučarjevo hči Marijo, s katero je imel povsem resne namene. Tudi dekle ni ostalo nasproti fantu ravnodušno, vendar je imelo tehte pomisleke, da bi se s fantom, ko bi prevzel očetovo domačijo, poročila. Klemenčičev je bil prav miren in marljiv človek in očitno ni nič drugega mislil, kakor to, da bi se osamosvojil. Dekle pa je bilo temperamentno: živahno in veselo.

Ze ko je prišlo domov s Hrvatske, kjer

je služilo v gospodinjstvu, je prišlo med njima do prav dramatičnih prizorov. Zadnji čas je bila Marija v službi pri vaškem trgovcu Ivanu Janku. Klemenčič je hodil vsak večer po delu vasovat k izvotljenki in se je po navadi zadrževal precej časa. V nedeljo se je odpeljal na obisk k svoji sestri Karolini v Črnomlju, kjer služi v Lakenjevem hotelu. Ko sta se poslavljala, ji je potožil, da je nesrečen in osamljen. Njegovo dekle pa je večeraj zjutraj krenilo v Novo mesto in se je šele popoldne vrnilo domov.

Ko je legel mrak na vas, se je Klemenčič spet napotil k Jankovim. Tedaj mu je gospodar omenil, da bo imel naslednje jutro kosce in da bi potreboval še eno dobro koso. Klemenčič se mu je takoj ponudil in dejal: naj gre z njim domov po koso tudi Marija. Trgovca Janko ni stutil nič hudega

in je to svedela dovolj. Mladi par se je tedaj navidezno vesel odpravil proti Klemenčevemu domu. Ali namesto da bi šel z dekletom po koso, je fant zavil takoj za hišo v Jankov sadovnjak. Dekle z njim. Bilo je okrog 22 ure, ko sta Petrinov in Klobučarjev Jože zgoraj na cesti slišala čuden, piskajoč glas in hropenje. Hkratu je že prihitela na pot njima nasproti Marija, vsa oblita s krvjo. Na desni strani tik pod brado je imela vrat prerezan. Omahnila je fantoma v naročje in še povedala ime nesrečnega, ki je to napravil. In že je izdihnila.

Klemenčič je takoj po zločinu zbežal preko sosednjih vrtov proti domu, je izročil svojemu mlajšemu bratu čevlje in suknjič, nato pa se zagnal v divji beg skozi vas. Tekel je v samih nogavicah. V tem divjem begu je zavil nazaj v gozd, oddaljen od vasi dobrih kilometer. Naposled je sredi gozda skočil v 8 m globok tolmun, ki mu pravijo »Beč«. Njegov brat, ki se mu je Janezovo obnašanje zdelo nekam čudno, je naglo stekel za njim, toda po gozdu mu zaradi teme ni mogel več slediti. Ko je Janez padel v tolmun, se mu je po naključju snela kravata z ovratnika in ostala na vodi. Po njej so šele našli nesrečnega fanta. Davi okrog 6. sta Kulovčev Janez in Klobučarjev Tone spravila truplo iz vode.

Popoldne ob 15. uri, ko se je izvedelo, da so dne komiste ne bo, so truplo prenesli v vaško mrtnišnico, kjer je že bila na odru v kleti pokojnikova žrtev Marija. Na vaščane je tragedija napravila globok vtis. V mrtnišnico so nanosili izredno mnogo cvetja in rož.

Obe prizadeti družini zasleduje še dajšo dobo nesreče. Pri Klemenčičevih imajo že nekaj let v postelji duševno bolno hčer Klobučarja pa je bil pred leti ustreljen njegov najstarejši sin Janez. Stari Klemenčič se je davi, ko so mu povedali, kaj se je zgodilo, odpravil v Makutno goro in je za slovo rekel domačim, naj ga nikar nikoder ne iščejo, če ga ne bo precej domov. Klobučarjevo Marijo in Klemenčičevega Janeza bodo jutri pokopali na vaškem pokopališču.

Žrtev splašenih konj

Maribor, 7. junija. V bližini Lebejeve gostilne na Reki sta se 40-letnemu Simonu Čurčiču, hlapcu, plašila vprežena konja in zdrvela proti hčram. Čurčič se je na vso moč prizadeval, da bi konja obvladal, toda zaman. Na nekem ovinku je strmoglavil z voza in obležal na cesti s prebito lobanjo in nezvesten. Takoj so ga odpremili v mariborsko splošno bolnišnico, kjer pa je kmalu po prevozu podlegel poškodbam.

Domače vesti

* Nekateri naročniki so prejeli nedeljsko številko »Jutra« prekasno. Tretjo stran so dobili v roke v obliki, kakršne niso vajeni. Ker se je oboje zgodilo brez naše krivde, prostimo cenjene naročnike in čitatelje, da nam oprostijo.

* Skupščina združenja sodnikov je bila v nedeljo v Beogradu v veliki dvorani okroglega sodišča. Poleg delegatov združenja iz vse države se je skupščine udeležilo toliko članov beogradske sekcije, da ni bilo dovolj prostora v veliki dvorani. Skupščina je predsedoval predsednik združenja in predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu g. Rusomir Janković, ki je podal o delovanju združenja in o njegovih težnjah obširno poročilo. V imenu ljubljanske sekcije je skupščino pozdravil višji državni tožilec g. dr. Kravina. Zastopnik pravosodnega ministarstva je izjavil, da bo zakon o sodnikih že v nekaj dneh prišel pred ministrski svet.

* Četnje v spomin pokojnega škofa Učelina. Po inicijati škofskega društva je bilo na Cetinju žalno zborovanje zaradi smrti škofa Učelina. Žalnega zborovanja so se udeležili podban, komandant divizije, zastopnik metropolita, predstavnik mestne občine, rektor zetske bogoslovne šole, predstavnik mestne občine, rektor zetske bogoslovne šole, predsednik okrognega sodišča ter zastopniki vseh društev in ustanov. Žalno sejo je otvoril starosta Sokola, ki je sporočil da bo sokolska župa predlagala upravi mestne občine, naj imenuje eno izmed važnejših mestnih ulic po zaslužnem pokojniku.

Na vselejmu Lutz-pečl.

* Spomenik žrtvam avstrijske tiranije. Mostarska sokolska župa je v nedeljo slovesno dovršila važno točko svojega petletnega programa. Postavila je v okolici Mostarja lep spomenik štirim narodnim junakom in mučenikom, ki so bili od avstrijske soldateske leta 1914 ustreljeni. To so bili štirje mladi kmetje iz mostarske okolice. Avstrijski krvniki so jim vzeli življenje samo zaradi tega, ker so imeli bajne zveze s Črnogorci in ker so baje pripravljali načrte za beg preko meje v Črno goro. Odkritje lepega spomenika je bilo združeno z veličastno nacionalno manifestacijo mesta in okolice.

* Naša umetnost v Rimu. Agencija Avala poroča: 9. t. m. bodo v novi rimski galeriji na trgu Colone otvorili razstavo sodobne jugoslovanske likovne umetnosti. Poslopje je otvoril nedavno prosvetni minister Bolai z razstavo italijanske moderne v Rim so prišli iz Beograda kipar Sreten Stojanović iz Ljubljane slikarja Gojmir Anton Kos in Miha Maleš, da uredijo vse priprave za razstavo. V torek 8. t. m. pripe v Rim predstojnik umetnostnega oddelka v prosvetnem ministertvu akademik Veljko Petrovič. Jugoslovanski likovnim umetnikom so izkazali veliko čast na ta način, da so prva skupina tujih umetnikov, ki bodo razstavili v novi galeriji, ki jo uradno ljubljanski razstavlja. Razstava, na kateri sodelujejo jugoslovanski umetniki s približno 60 oljnatimi deli, precejšnjim številom akvarelov in risb in z več manjšimi kipi, bo primerna podoba jugoslovanske likovne umetnosti. Čeprav so jugoslovanski umetniki pravkar razstavili precejšnje število svojih del v Parizu, bo rimska razstava pokazala, da se more jugoslovanska likovna umetnost hkratu predstaviti v dveh velikih umetniških središčih.

Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi čisto naravno Franz-Josefovo grenčica, užita redno 3-4 žlice dnevno skozi 8 dni, za željeno čiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josefovo vodo!

Opis 1937. št. 10/10/1937

* L. M. Škerjanec kvintet za pihal v praškem kraljevo. — Danes 8. t. m. izjavi slovit praški pihalni kvintet, ki je eden najboljših na svetu, skladbo »Kvintet« za pihale našega skladatelja L. M. Škerjanca. Prenos bo od 18.30 do 18.45 ur ter ga bodo oddajale vse češke postaje.

* Smrtna nesreča dveh odvratnikov. Znanj vukovanski odvratnik dr. Dinka Mitrovič in njegov poklicni tovariš iz Osijeka dr. Jovan Velencarič sta se odpeljala z avtomobilom, ki ga je nedavno kupil dr. Mitrovič, na potovanje preko Madžarske s ciljem v Pariz. Nekaj dni sta namenavala ostati ob Blatnem jezeru. Iz Budimpešte je prispela vest, da sta se blizu Blatnega jezera hudo ponesrečila. V drugem poročilu je bilo že navedeno, da je bil dr. Mitrovič takoj mrtel in da je pozneje tudi njegov tovariš podlegel hudim poškodbam v bolnišnici v Budimpešti.

* Vodnik po Parizu. Zveza za tupek promet za Slovenijo v Ljubljani je pravkar izdala zelo priročno slovenski vodnik za Pariz in svetovno razstavo. Obiskovalcem in izletnikom priporočamo, da si ga nabavijo, ker jim bo po Parizu in po svetovni razstavi tudi lepo izdelane načrte Pariza s smega in razstavišča. Knjižica, ki obsega 120 strani, se za ceno 20 din dobil v bljetarnicah Putnika in v vseh večjih knjigar- nah.

* Kako hrvatski bogataš podpirajo zagrebško vseučilišče. Pod tem naslovom so zagrebške »Novosti« objavile daljši članek o glavni skupščini Društva za Strossmayerjevo vseučilišče. Ob napovedani uri je bila dvorana prazna in bele po enourni zamudi se je zbralo toliko članov društva, da je bila skupščina sklepčna. Predsednik društva univ. prof. inž. Stipečič je v svojem govoru naglasil, da so minila tri leta, odkar je izšel na javnost poziv za podpiranje vseučilišča. Apel v pravem pomenu besede klic na po-

Vedno dobre slike s

moč, ni dosti zalegel. Le malo jih je od onih tisočev, ki so dovršili svoje studije na zagrebškem vseučilišču in prišli tako do svoje eksistence, da bi se bili spomnili vseučilišča v njegovih težavah. Od premožnih Srbov dobiva beogradska vseučilišča milijonske oporoke, hrvatski bogataši pa se ne zavedajo resnice prirovice: Kar daješ narodu, daješ sebi. Če bi vsi bivši slušatelji zagrebškega vseučilišča, ki so si z njegovo pomočjo ustvarili eksistenco, dajali za vseučilišče mesečno samo dinar ali dva, bi bilo vseučilišču pomagano. Društvo za podpiranje vseučilišča ima v Zagrebu samo 152 rednih članov in 45 podpornih, izven Zagreba pa se jih je javilo samo 38 rednih in 28 podpornih, a je od teh samo ena četrtnina plačala članarino.

* Putniki, Ljubljana, priredi od 12. do 14. junija avtobusni izlet v Benetke, Padova, Postojno, Tret in Gorico. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, potni list, vodiča v Benetkah ter vstop v Postojnsko jamo 515 din. Brez vstopa v Postojnsko jamo 495 din. Rok za prijave je do 10. junija.

Povsod Lutz-pečl.

* Enodnevni izlet v Gradec (Avstrija) priredi v nedeljo 13. t. m. ZPNJ podružnica Ptuj kot zaključno prireditve aranžerskega tečaja. V Gradcu je na programu ogled slikarske razstave, trgovinskih izložb i. t. d. Prijave sprejema g. Radoljič »Tivar« in Putnikova pisarna. Voz Putnikov luksuzni avtobus. Prijavi se lahko vsakdo.

Iz Ljubljane

u— Proslava spomina dr. Kramarja. Združena ruska društva v Ljubljani priredi v sredo 9. t. m. ob 20. v hotel Tivoli spominski večer na čast velikemu češkoslovanskemu državniku pokojnemu dr. Karlu Kramarju. Slavnost bo otvoril univ. prof. dr. N. Bubnov z uvodno besedo, nato bo imel univ. prof. dr. E. Spektorjev predavanje o dr. K. Kramarju. Vstop je prost.

u— Poslovilni večer direktorja Prelovskega. Društvo ljubljanskih mestnih uradnikov je priredilo v soboto zvečer v restavraciji Slamič poslovilni večer direktorju gradbenega urada inž. Matku Prelovske, ki odhaja v pokoj. Poleg uradništva je bil navzoč tudi župan dr. Adlešič z mestnima svetnikoma inž. Hrovatom in inž. Majcem. Govorili so župan, inž. Hrovat, ravnatelj mestne klavne g. Ivan Pestotnik in prosvetni referent magistrata dr. Mole. Vsem se je zahvalil direktor Prelovske.

u— Ime basista Franca Schifferja je pri nas skoraj nepoznano, čeprav ima v srednji Evropi že odlični zvok ter ga nemška kritika primerja z uspešnejšimi pevci. Vendar je Franc Schiffer naš rojak, ki izvira iz znane ljubljanske rodbine, v kateri je bila glasba doma in se torej ni čuditi, da se je že od rane mladosti žel posvetiti glasbi. Po prevaru je študiral najprej v Ljubljani pri mojstru Hubadu, nato pa je v inozemstvu nadaljeval svoje studije in začel kariero, ki ga je povela preko mnogih opernih in koncertnih odrov v Nemčiji, kjer je povsod žl ogromne uspehe. Pred odhodom v Ameriko, kjer nastopi daljši koncertni in operni angažma, se bo poslovil od Evrope s koncertom v Ljubljani 11. t. m. v veliki dvorani Filharmonične družbe. Koncert bo obsegal opere arje, slovenske in druge koncertne pesmi. Prodaja vstopic je v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

u— Sprejemni izpiti za I. razred na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (za Bežigradom) bodo 25. in 26. t. m. Prošnje za pripravitelje k sprejemnemu izpitu, naslovljene na ravnateljstvo in kolekovane s kolkom za 10 din, se bodo sprejemale v ravnateljski pisarni dne 22. in 23. junija. Prošnji je priložiti kretni list in solski izkaz. Pri vložitvi prošnje bo vsak učenec izvedel, kateri dan in kje bo delal sprejemni izpit. Sprejemalce se bodo učenci, ki so se rodili v l. 1924., 1925., 1926. in 1927.

u— Oblike in klobuke kemično čisti barva, pisar in lika tovarna Jos. Reich. 2

Medeni tedni...

za mlado šeno nova doba, polna skrbi, kako bo lepo in udobno uredila svoj dom. Dobri nasveti matere so ji dobrodošli. Mati mora odgovorjati na razna vprašanja: »Kako bom držala svoje gospodinjstvo vedno v redu, kako bom najbolje kuhala, kako bom opravila vsa hišna dela, zlasti pa, kako naj perem svoje perilo, da bo lepo belo in dobro ohranjeno?« Ravno pri pranju perila je treba biti posebno previden! Ako bi se nesnaga držala samo na površju perila, bi bilo pranje čisto preprosto. Navadno pa prode v samo tkanino in se utrdi med vlaknenca. Radi tega svetuje mati svoji hčerki, da uporablja za pranje samo Schichtovo milo Jelen! Bogata, bujna pena prodira globoko v tkanino ter odpravlja praznesljivo tudi najtrdozvrtnije nesnago. Še štirje rodovi imajo najboljšo izkušnjo s Schichtovim milom Jelen.

u— Objek na razstavi umetniške in domoznanske fotografije v Jakopičevem paviljonu postaja od dne do dne boljši, kar je razvidno tudi iz tega, da so privedli lahko podarili nov izvod zbornika »Slovenska fotografija«. ki ga prejme vsak stotj obiskovalec. Tokrat ga je prejel g. Modic, koncipient v Ljubljani. Občinstvo opozarjamo, da se bodo zborniki razdeljevali do konca razstave, to je do prihodnje nedelje, pod istimi pogoji kakor dotedaj. Ne glede na to zasluži razstava v polni meri, da jo vsakdo obišče, saj sodeluje na njej 28 izmed najboljših slovenskih amaterjev iz raznih krajev, tako da je razstava več kakor običajna družnena razstava. Čeprav so vsi avtorji člani Fotokluba Ljubljane, Razstavišču so 201 delo, med katerimi bo našel vsakdo nekaj za svoj okus, kati slika so tudi na prodaj. Vsek ki ga veleseljski dnevi, prihajajo v Ljubljano, naj si te razstavo ogleda in mu ne bo žal.

u— Izlet šotštanskih delavcev v Ljubljano. V nedeljo jutraj so se pripeljali obiskat ljubljanski sejem delavci in uslužbenci znane Woschnagrove usnarne iz Šotštana. Spotoma so se ustavili samo v Celju in Zidanem mostu. Za svojo zabavo in poučno pot so si svoj posebni vlak res lepo okrasili z girlandami in šopki, vsak vagon je bil numeriran, da je vse potovanje potekalo v najlepšem redu. Za kratek čas je skrbela godba šotštanskega društva »Sloga«. V vlakom se je pripeljalo 610 moških in žensk, med njimi dosti takšnih, ki so imeli prvič priliko videti Ljubljano. Udeležili so se mase pri franciškanih, potem so šli ogledovat belo Ljubljano in zanimivosti velesajma, popoldne pa je njihova godba privedla promenadni koncert na Ljubljanskem gradu. Takšen izlet, ki stane čez 12.000 din sam vlak, priredi šotštanska trdnica vsako leto svojim delavcem. Popoldne se jim je pridružil tudi šest tovarne in se je pripeljal v Ljubljano z avtom. Ob znani segavosti šotštanskih ljudi je razumljivo, da je ves izlet potekal v najprijetnejšem razpoloženju.

u— Pevski zbor Glasbene Matice ima 21. t. m. ob 20. v Hubadovi pevski dvorani redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Članstvo obveščamo, da drevi in v četrtke izjemoma ne bo pevskih vaj. Prihodnji teden so spet redne vaje. Odbor.

V NOVIH PROSTORI, vhod Kongresni trg, izberite novodobne garne za letne bluze. Toni Jager, Ljubljana.

u— Oblastna uprava združenja železnih uradnikov se je iz dosedanjih prostorov (Kolodvorska 43) preselila v novi del hotela »Miklič«. Masarykova cesta, I. nadstropje.

u— V nedeljo 13. t. m. se zaključijo razstava umetniške in domovinske fotografije v Jakopičevem paviljonu. Samo ta teden imajo torej interesni priliko, da si ogledajo najnovejša dela naših mojstrov amaterjev. Izrečno poudarjamo, da se razstava v nobenem primeru ne bo podaljšala. Vstopnina znaša s seznamom razstavljenih del vred 6 din, za dijakke 3 din, za skupinske obiske po dogovoru. Da se prilikost te razstave izkoristi za populariziranje amaterske fotografije, bo privedli, ljubljanski fotoklub, v teku tedna privedl dve strokovni vodstvi po razstavi, eno zvečer, in sicer brčkone v četrtke ob 7, drugo v soboto ali v nedeljo. Vstopnina nespremenjena.

SATORI — COLNI SPORT-KMET, ALEKSANDROVA 7.

u— Mnogo razvedrila in pravega veselja bodo deležni posetniki mladinske akademije z geslom »Otrok za otroka«, ki ji priredi mestna občina ljubljanska 9. junija t. l. ob 20. ur v franciškanih dvorani. Na programu so najraznovrstnejše točke: petje, rajanje, deklaracije, prizorčki itd., ki jih bodo izvajali učenci ljubljanskih ljudskih šol. Dohodek akademije se bo porabil za mladinske podpore, zlasti za počitnice, zato upravičeno upamo, da se bo občinstvo polnoštevilno odzvalo temu vabilu. — Vstopnina od 20. do 3 din se dobe v ljudskih šolah in na večer prireditve pri blagajni.

Belečine selčnih opeklin vam odvzame TSCHEMBÄ FII, koja perurjavi in senelašči. Drogerija Gregorič d. s. o. z. Ljubljana, Prešernova 5.

u— Igra »Na Trški gorji« ponovi Narodno prosvetno društvo »Vodnjice« v soboto 12. t. m. ob 20.30 za vse ki hranijo vstopnice od pretekle nedelje, ko je bila prekinitvena zaradi slabega vremena. Brez vstopnic ni vstopa. Za nedeljo 13. t. m. stare vstopnice ne bodo veljale. Občinstvo je vladno vabljeno.

u— Ali je tramvaj droblje za gramoz? Prešli smo: Prosimo ponovno magistrat in Maloželezniško družbo, da nam izvolijo pojasniti, kdaj nameravajo urediti cestnišče Ceste 29. oktobra tako, da bo vsaj splošno za tramvajski promet. Vzporedna Askerčeva je sedaj lepo asfaltirana, medtem ko se daleko prometnejša Cesta 29. oktobra, ki ima vrhu vsega še dvotirno tramvajsko progo, posipuje redno z debelim gramozom, kakor kje na gmajni! Menda emu stanovalec ob Cesti 29. oktobra ravno tako deleži policijskega reda, kakor drugje v mestu. Upravičeno ememo smatrat bobnenje in trocenje, ki ga povzročajo tramvajski vozovi, ko drvijo po posutih tirnicah, po 22 uri za kaljenega nočnega miru! Ali se upravi čestne železnice ne smilijo vozovi, ki vendar niso usvarjeni za lomljenje gramoz?

u— Sokolsko društvo Moče priredi dra. vi ob 20. v kinu Moste predavanje »Socialno zavarovanje delavcev« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Alujevič Branko.

u— Nočeva v Samosavi tvorci. V Samosavi tovarni je prišlo večer do precej hude nesreče, ki bi bila utegnila terjati tudi človeško življenje. Preizkušnji je prisostvoval tudi inž. Adolf Baldanini, višji pristav pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu. Na lepem je prišlo do defekta in eksplozije, da so se posamezni deli motorja razleteli po prostoru. Kosci so zadel tudi inž. Baldaninija in pa 16-letnega vajenca Vladimira Steinbacha iz Stepanje vasi, da so ju morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

u— Nad sina in prijatelja s sekiro. Iz Zgornjega Brnika pri Kranju so večer pripeljali v bolnišnico 32-letnega trgovca z vinom Jožeta Dobnikarja in njegovega prijatelja, posestnikovega sina Jožeta Vidmarja. Sedela sta v krtini v domači vasi, pa se je Vidmarjev oče na lepem razhudil in s sekiro navahnil na njū, da jima je prizadel po glavah precej nerodne poškodbe.

Iz Celja

u— Sreška konferenca JNS v Celju. Danes ob 18.30 se bo pričela v dvorani Celjskega doma sreška konferenca JNS. Na konferenci bo poročali predsednik glavnega odbora JNS g. Peter Živković, podpredsednik senator g. Jovo Banjanin ter še drugi senatorji in narodni poslanci. K udeležbi je vabljeno strankno članstvo. Konferenca se bo začela točno ob 18.30, ker mora biti zaradi odhoda vlakov že ob 20.30 zaključena. Osebnosti vabila se ne razpošilja.

u— Sresko učiteljskega društva JUU je zborovalo v soboto ob udeležbi nad 150 članstva. Predsednik g. Roš je ob uporabi go. Lj. Schreinerjeve, upravitelje v St. Juriju, obrazil njene velike zasluge med ljudstvom, učiteljem in za društvo. Poročal je o sejah glavnega odbora JUU v Beogradu in sprejemu pri g. ministru prosvete. O seji upravnega odbora in predsednikov društev sekcije je referiral g. Hajnshek, nadalje o obnem zboru Slovence šolske matice g. Gobec. Učiteljske samopomoči g. Volavšek in Pedagoške centrale g. Jagrovič. Gd. Ruža Lucija Petelinova je predavala »Vzgojnim vplivu umetnosti«. Umetnost se daje človeku povsod. Ker hoče človek biti srečen, občuduje vedno višje lepote. Vzgojitelj naj v mladini utrjuje zdrav okus, ki bo znal spoznavati in zavračati polvorbe in s tem kulturno ohranjati in dvigati narod. Predavanje je doseglo izreden uspeh. Izvoljeni so bili delegati za banovinsko in državno skupščino JUU. Zbor je izrekel zaupnico z zahvalo za delo sekcije in centrale JUU. Soglasno je sprejel sklep glede potrebe izpremenbe pravil, po katerih naj se JUU preneša v zvezo banovinskih sekcij. Resolucija poudarja kot najvažnejšo potrebo povišanje prejemkov glede na veliki porast cen, uvedbo stalnosti in avtomatskega napredovanja, ločitev prosvetne uprave od politične, izenačevanje pravice učiteljev in učiteljic, ter zahteva, naj se organizacija prvenstveno bavi s pravnimi in gmojnimi interesi članstva.

u— Predavanje o obrambi pred napadi iz zraka. Mestno poglavarstvo bo priredilo več predavanj, v obrambi pred napadi iz zraka in predvajalo zanimiv film, ki m. dr. prikazuje vajo za obrambo pred napadi iz zraka v Zagrebu. Člani ekip naj se zanesljivo udeležijo teh predavanj, ki bodo: v sredo 9. t. m. ob 18.30 in soboto 12. t. m. ob 14.30 v kinu »Union« ter v nedeljo 13. t. m. ob 9. dopoldne v kinu »Metropol«. Za dijakke bo posebna predstava v četrtke 10. t. m. ob 14.30 v kinu »Union«. Celjsko prebivalstvo je vabljeno, da se udeležijo predavanj o obrambi predvajanja filma 9., 12. in 13. t. m. Pri teh predstavah ne bo vstopnine. Predaval bo kapetan g. Franjo Toš.

u— Koncert opernega basista Franca Schifferja se bo pričel v celjskem gledališču ob 20.30 in ne ob 20., kakor je bilo najprej določeno. Gosp. Schiffer bo pel vse skladbe v originalnem tekstu.

u— Razstava risb in ročnih del na drž. realni gimnaziji v Celju bo odprta od 9. do 12. t. m. Oglejte si to zanimivo razstavo!

u— Romantična soteska Hudčev graben pod Srebotnikom, kamor vodi planinska pot iz Celja do Celjske koče in Svetja, je zdaj vsem dostopen. Ker so pred nekaj dnevi končali popravila poškodovanih klimov in brvi.

u— Nihče naj ne zamudi redke prilike slišati v Celju odličnega slovenskega pevca Franca Schifferja, ki koncertira drevi ob pol 20 v celjskem mestnem gledališču. Na koncertu sodeluje kot spremljevalka na klavirju pianistka prof. M. Samsinova. Prodaja vstopnic v knjigarni Goričar, cene običajne dramske.

u— Pri vlogu se jo zasačili. Preteklo noč sta hotela 25letni Alojz M. s Studenca pri Krškem in 23letni Jože Š. od Sv. Križa pri Kostanjevici, ki so bili šele nekaj ur prej izpušteni iz zaporov okrognega sodišča v Celju, vlomiti s pomočjo dveh kosov železa v trgovino čevlarskega mojstra g. Domnika Uršiča na Bregu. Imela pa sta smolo, ker so ju takoj prijeli trije policijski stražniki, ki so čakali v bližini v zasedi. Storitca, ki sta izjavila, da sta nujno potrebovala nove čevlje, so izročili okrognemu sodišču.

u— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 vefilm »V žaru puste« z Rosi Barszonyjevo in tednik.

Kino METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »DVIGNI SIDRO«.

Iz Maribora

u— Vojaški kapelnik Svoboda odhaja iz Maribora. V kratkem odide iz Maribora na svoje novo službeno mesto popularni kapelnik vojaške godbe K. Svoboda. V teku svojega devetletnega službovanja v Mariboru si je pridobil obilo odkritih prijateljev, ki so v njem cenili prijetnega družabnika in iskrenega prijatelja. Bil je član odbora Češkega kluba, ki mu pripravila priročno odhodnico. Ob slovesu iz Maribora, za želimo g. kapelniku Svobodi čim lepših uspehov na novem službenem mestu.

u— Iz študijske knjižnice. Za dobo od 10. t. m. do 8. septembra se uvedejo v študijski knjižnici nedeljene uradne ure kakor v ostalih mestnih uradih. Čitalnica bo v tej dobi zaprta, knjižice pa se bodo izposojale dvakrat na teden: vsako sredo od 8. do 10.13. in vsako soboto od 8. do 12. ure. Eventualne želje glede uporabe knjižnice v znamenite svrhe naj se javijo ravnateljstvu.

KINO MATICA
TEL. 21-24
Luis Trenker v veličanstveni ljubavni romanci
CONDOTTIERI
V glavni vlogi slavni italijanski pevec Tito Gobbi

SLOGA
TEL. 27-30
PREMIERA!
Franc Lederer in Franciška Dea v zabavnem filmu
PRINCEZA CASABA

UNION
TEL. 22-21
Danes poslednjič!
Gustav Fröhlich in Heli Finkenzeller v prekrasnem filmu
SECE PODZEMELJSKE ŽELEZNICE
Najnovejši žurnal: Svetovna pariška razstava i. t. d., i. t. d.

Predstava danes ob 19.15 in 21.15 uri

u— 1360 sokolskih pripadnikov nastopi o priliki nedeljskega zleta mariborske sokolske župe v Mariboru, za katerega so velike priprave. V soboto zvečer bo v Narodnem gledališču svečana akademija.

u— Nečloveška mati. Neznanica je na robu studenskega gozda blizu Obrežne ceste odložila komaj mesec dni staro dete. Jek deteta je opozoril stanovalce v bližini, ko so prihiteli k njem in ga vsega premrzlega vzeli k sebi. Sedaj polzvedujejo za nečloveško materjo.

Iz Ptuja

u— Kino Ptuj predvaja jutri v sredo in v četrtke 10. t. m. film »Povratek v sredo«.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Dama se je obrnila h gospodu, ki je sedel v kinematografu za njo in ga vprašala: »Ali vas pero na mojem klobuku morda moti?«

»Ne,« je odgovoril mož prijazno. »Tisti, ki je sedel pred mano tu, je pero odrezal.«

»Helena je postala slava.«
»Denarne skrbi?«
»Da, nima več denarja da bi si lase barvala.«

Vremenska poročila

Dozvedno vreme v juniju po stoletnem koledarju

T. 8. Medard	sončno, ponekod dež
Maj ob 21.43	
S. 9. Primož	lepo, sončno
C. 10. Marjeta	lepo, sončno
P. 11. Barnaba	soparno
S. 12. Janez F.	soparno, krajevni dež
N. 13. Anton P.	soparno, ponekod dež
P. 14. Bazilij	soparno, morda dež
T. 15. Vid	soparno, kraj. nevihte
P. krajec ob 20.3	
S. 16. Jošt, op.	krajevne nevihte
C. 17. Adolf, šk.	nevihtno razpoloženje
P. 18. Efreim	krajevne nevihte
S. 19. Julijana	vlažnotoplo, sončno
N. 20. Silverij	vlažnotoplo, sončno
P. 21. Alojzij	oblačno, ponekod dež
T. 22. Ahacij	deževno

Junij je kakor vse poletje tja do srede avgusta čas pogostih neviht. Soparna sončna pripeka se v primeru nenadne zgojitve blapov pač ne more drugače sprostiti, kakor da se midijoni močno natekrenih delcev zberjo v grozeče temne oblake, ki se z bliskom in gromom pripade nad nič hudega slutečo prirodo. In minula nedelja, ki je bila nenavadno

Gospodarstvo

Obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov

Po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov mora država povrniti denarnim zavodom razliko, ki jo pri odpisu 25% kmečkih dolgov ne morejo kriti z rezervami in polovico delniške glavnice. To razliko krije država s 3 odstotnimi državnimi obveznicami, ki se amortizirajo v 20 letih.

Na osnovi čl. 11. odst. 2. uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov je sedaj finančni minister izdal pravilnik o izdajanju in anuitetni službi tridesetih obveznic za likvidacijo dolgov. Pravilnik ima 13 členov in stopi v veljavo, ko ga razglase službene novine.

Po tem pravilniku bo država izdala obveznice, ki se imenujejo 3 odstotne obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov. S temi obveznicami se bodo izplačevala ne-

pokrite razlike pri odpisu 25% kmečkih dolgov. Delj izpod 100 Din se bodo izplačevali v gotovini, če so manjši kakor 50 Din, z obveznico za 100 Din pa, če znašajo več kakor 50 Din.

Te obveznice bodo izdane v kosih po 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 nominala. Obveznice bodo nosile 3% obrestj od prvega marca 1937. Izplačila obrestj se bo vršila na osnovi predloženih kuponov, počen s 1. marcem 1938, ko zapade prvi kupon. Obveznice se imajo amortizirati v roku 20 let. Prvo odplačilo dolga se bo izvršilo 1. marca 1938, poslednje pa 1. marca 1957. Amortizacija se bo vršila bodisi po nominalu z letnim žrebanjem, bodisi s svobodnim odkupom.

Kontrola odmere in pobiranja davkov

V »Službenih novinah« objavila finančni minister g. Letica poslovnik o delovanju odseka za kontrolo državnih dohodkov. Namen tega novega odseka je, da vrši kontrolo zbiranja in pobiranja dohodkov pri vseh državnih uradih, podjetjih in ustanovah, ki sprejemajo državne dohodke, in da kontrolira zbiranje in pobiranje davkov po zakonu o neposrednih davkih poslovnega davka, taksa, trošarin, monopolov in carin. Nadalje vrši ta odsek kontrolo odmere državnih davkov in kontrolo inspekcijske službe nad organi, ki imajo dolžnost, nadzirati poslovanje pri pobiranju državnih dohodkov. Odsek tudi proučuje in zasleduje gibanje državnih dohodkov in stavlja potrebne predloge finančnemu ministru, da se državni dohodki uspešneje realizirajo.

Pri tem odseku za kontrolo državnih dohodkov bo postavljenih 6 inspektorjev, ki bodo vršili službo pod neposrednim nadzorstvom finančnega ministra. V merodajnih krogih v Beogradu računajo, da bi država pri doseganju davčnih stopnjah lahko dobila za pol milijarde več dohodkov, če bi se davki strogo po zakonu odmerjali in pobirali.

Po poslovniku kontrolira ta odsek tudi odmero in pobiranje samoupravnih davkov, kolikor se te dajatev pobirajo po državnih organih. Prav tako kontrolira odsek delovanje samoupravnih teles, kadar pobirajo državne dohodke. Organi odseka imajo pravico, da vršijo kontrolo poslovanja (pregled knjig, dokumentov, listin itd.) vseh podjetij in davčnih zavezancev, ki so dolžni pobirati in plačevati kakršnekoli državne dajatev, in sicer neposredne davke, poslovnih davkov, takse, trošarine, monopolne dajatev in carine.

Svojo kontrolno službo pa vrši odsek preko odposlancev. Ki vrše svojo službo po navodilih finančnega ministra in šefa odseka, kadar pa to zahtevajo interesi službe, tudi po lastni iniciativi. Toda le tedaj, kadar so na kontrolnem službenem potovanju. Ti odposlanci imajo stalno pooblastilo finančnega ministra, da izvršujejo vse ukrepe in postope predvidene v poslovniku. Razpored potovanj odredi šef odseka. Program potovanja odposlanca tega odseka sme biti znan samo finančnemu ministru. Šefu odseka in osebi, kateri minister ali šef to sporočita.

Razmeroma slab izvoz lesa v Italijo

Naš izvoz v Italijo je letos dosegel po vrednosti že približno dve tretjini vrednosti izvoza v leto 1935, to je pred uvedbo sankcij. V prvih štirih mesecih t. l. je znašal naš izvoz v Italijo 154,5 milijona Din nasproti 21,1 milijona Din v istem razdobju lanskega leta in 234,7 milijona Din v istem razdobju leta 1935. Tako je naš izvoz dosegel 66% izvoza v leto 1935. V strukturi našega izvoza pa opažamo znatne spremembe. Izvoz lesa predstavlja letos mnogo manjši del našega izvoza v Italijo nego prejšnja leta. Letos smo v prvih štirih mesecih izvozili v Italijo le za 52,8 milijona Din lesa, kar predstavlja komaj 34% vsega našega izvoza ali dobro tretjino, medtem ko je leta 1935. predstavljal izvoz lesa 74% vsega našega izvoza in se je tudi prejšnja leta gibal na višini dobrih dveh tretjin. Znan je bil letos izvoz živine v Italijo. Govede živine smo izvozili 12.754 glav v vrednosti 23,6 milijona Din, svinj pa 7900 glav v vrednosti 10,7 milijona Din. Vrh tega smo izvozili za 14,7 milijona Din pšenice in koruze, za 8,5 milijona Din žive in zaklane perutnine in za 7,1 milijona Din jaje.

Javna dela iz milijardnega posojila

Prejšnji teden smo poročali o stanju javnih del, ki se gradijo iz milijardnega kredita za javna dela. Navedli smo, da je bilo doslej odobrenih za posamezna cestna dela 453 milijonov Din kreditov, za gradnjo železnice pa 217 milijonov Din kreditov.

Prometnemu ministru pa je bil nedavno odobren naknadni kredit 105,5 milijona Din za dovršitev začelih del, ker se je izkazalo, da so določeni krediti nezadostni. Proračuni za ta dela so bili sestavljeni še leta 1934 delavke megle pa so se v zadnjem letu povečale. Proračuni so bili tudi napravljeni na osnovi generalnih projektov, ki pa so bili pozneje na osnovi detajlnih študij precej spremenjeni. Tudi pri prvotnih kreditih niso bile predvidene nabavke, ki jih je bilo potrebno, brez katerih železniški prog ni mogel izstopiti iz prometne. Skupaj s temi naknadnimi krediti je bilo doslej ministru odobreno za gradnjo železnice iz milijardnega kredita 399,5 milijona Din, gradbenemu ministru pa je bilo doslej odobrenih za cestna dela 578 milijonov Din. Izplačane vsote so seveda precej manjše. Gradbeno ministru je doslej izplačalo na hreme milijardnega kredita za javna dela 214,5 milijona Din prometno ministru pa je izplačalo 145,3 milijona Din.

Od naknadnih kreditov, ki so bili odobreni prometnemu ministru, odpade na prog št. Janž-Sevnica 17,5 milijona Din poleg prvotno odobrenega proračuna 31 milijonov Din, na prog Bileče-Nikišje 22 milijonov Din prvotno predvidenih 68 milijonov Din, na prog Bileče-Nikišje 22 milijonov Din prvotno predvidenih 42 milijonov in na gradnjo železniškega mostu pri Zagrebu 8 milijonov Din prvotno predvidenih 45 milijonov. Vrh tega je naknadno predvidenih 12 milijonov Din za signalne naprave na novih progah.

Gospodarske vesti

Naš pasivni saldo v kliringu s Švicbo v kratkem likvidiran. Znano je, da nam je Švica po neuspešnih pogajanjih odpovedala klirinski sporazum in od začetka letošnjega leta Švicarji ne plačujejo več svojih obveznosti po kliringu, medtem ko naši uvozniki švicarskega blaga naprej plačujejo svoje obveznosti na klirinski račun, dokler ne bo izravnani saldo, ki je v začetku leta znašal okrog 5 milijonov švic. frankov. Zaradi teh vplačil je naš klirinski saldo postopno nazadovol in se je do 15. maja skrilil na 800.000 frankov. Po najnovejših vesteh pa je ta saldo popustil že na 200.000 frankov in bo v kratkem docela eliminiran. Naši uvozniki so pohiteli z vplačili na klirinski račun, ker preko tega računa lahko še poravnajo svoje obveznosti po klirinskem uradni letaju, medtem ko bodo morali pozneje, ko bo izravnani saldo ukinjeno nadalje vplačevanje v klirung, nabaviti devize po letaju v svobodnem prometu. Nova pogajanja s Švicbo, so kakor znano, napovedana za 15. junij.

Ustanovitev privilegirane delniške družbe za sile. V kmetijskem ministru so izdelali načrt uredbe o ustanovitvi privilegirane delniške družbe za sile. Načrt je bil le predložen gospodarsko-finančnemu odboru ministrov. Pri ustanovitvi te družbe bodo sodelovali Priazd. Privilegirana agrarna banka, Narodna banka in še nekatere denarne in gospodarske ustanove.

Znatno povečanje naše rudarske produkcije. Po podatkih ministrstva za gospodarstvo in rudnike je znašala v mesecu aprilu produkcija premoga v naši državi 348.000 ton, to je za 55.090 ton ali za skoro 19% več nego lani v aprilu. Produkcija železne rude se je dvignila na 51.820 ton, in je bila pri tem za 17.690 ton ali za 52% večja nego lani. Prav tako je narasla produkcija bakrene rude na 58.640 ton, to je za 23.400 ton ali za 60% več nego lani. Produkcija pirita se je povečala na 10.920 ton (za 85% več nego lani), produkcija kromove rude pa na 4000 ton (za 33% več). Produkcija bauxita je pri 21.060 tonah ostala na lanskem višini, za malenkost pa je nazadovala produkcija svinčeno-cinkove rude, ki je znašala 63.960 ton (za 3% manj nego lani).

Izredno naglo nazadovanje brezposelnosti v Češkoslovaški. Po češkoslovaških statističnih podatkih se je v aprilu in maju zaposlenost v Češkoslovaški tako naglo povečala, da je bilo mogoče v teh dveh mesecih preskrbeti delo 245.000 prej brezposelnim delavcem in je sedaj brez posla le še 384.000 delavcev. To je namreč stanje od leta 1932, kajti v tem letu je bilo v maju še 437.000 brezposelnih. Najvišje stanje brezposelnih delavcev pa je bilo zabeleženo v maju 1933, namreč 727.000.

Domnja industrija umetnega kamna in marmorja je prinesla popoln preobrat v gradbeno stroko. Preje smo bili pri nabavi umetnega marmorja in raznih plošč za tlak in oblaganje sten navezani na uvoz iz inozemstva, zato so bile cene temu blagi tudi zelo visoke. Danes je vsakemu projektantu omogočeno, da z domačim izdelkom zgradi dekorativen izgled in za nizko ceno higienično notranost. Izdelki te industrije so na vselejmu razstavljeni v bogati izbiri.

Poročilo o stanju vinogradov. Oddelek za kmetijstvo pri banki-upravi sporoča na podlagi tedenskih poročil iz vinskih okolišev, da se vinska trta zelo krepko in bujno razvija, ker je bilo vreme prejšnji teden za razvoj trte zelo ugodno. Trta je pred cvetenjem, v lendarjskem okraju že cvete, prav tako v črnolovskem okraju. Zaradi je letos bolj slab na reznikih, boljši na šparonih, dokaj visok nasev na tretjem do petem listu. Skoraj povsod se pritožujejo vinogradniki, da so n. pr. žlahtina, čaški biser in nekatere druge sorte slabo zarodile. V ljutomerskem srezu se najbolj kaže mslavice. Drugo škropljenje je v teku, ponekod škropijo že v tretji. Prav so zadeli oni, ki so sropili okoli 23. maja in škropitje te dni v drugi. Dne 1. in 2. t. m. je bila vinska trta skozi dva dni zaradi deževja neprestano vlažna. Pričakovati je, da bo okoli 13. t. m. nastopilo močnejše okuženje po peronospori. Važno je tedaj, da vinogradniki na to pazijo. Ponekod zamenjujejo navadno pršico, ki letos močno nastopa, s peronosporo; pa tudi kaparji nastopajo precej (Pavlova vas v krškem okraju, Slovenska Bistrica). O grozdem sukaču prihaja, da močno nastopa.

Borze

7. junija. Na ljubljanski borzi so se v privatnem kliringu podprli avstrijski šilingi, ki so bili zaključeni po 8,15, angleški funti pa so bili trgovali nespremenjeno po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.0950 (v Beogradu po 8,15) in v grških bonih po 34,04, medtem ko so se klirinski nakaznice na lire nudile po 222. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12,37, v Beogradu 12,3766 in v Zagrebu pa 12,44 odnomo za 15. avgust 12,36.

Na zagrebškem efektnem tržistu se je vojna škoda pri žvrtvisti tendenci trgovanja po 410 in 411 (v Beogradu po 410 — 410,50). Promet je bil tudi v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 75 in 8% Blairovem posojilu po 96,50 (v Beogradu po 96).

Devize. Ljubljana, Amsterdam 2402,16—2416,76. Berlin 1749,02 — 1762,90, Bruselj 735,19 — 740,28, Curih 996,45 — 1003,52, London 215,18—217,24, Newyork 4336,01—4372,32, Pariz 194,52 — 195,96, Praga 152,04 — 153,14, Trst 228,94 — 232,03.

Curih, Beograd 10, Pariz 19,5175, London 21,6175, Newyork 438, Bruselj 73,4750, Milan 23,05, Amsterdam 240,8750, Berlin 175,20, Dunaj 81, Stockholm 111,4250, Oslo 108,60, Kobenhavn 96,48, raga 15,26, Varšava 82,95, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Effekti. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 410—411, 4% agrarne 52 — 52,75, 6% dalm. agrarne 74,50 — 75,50, 7% invest. 88 — 88,50, 7% Blair 86 — 86,75, 8% Blair 96,25 — 96,50; delnice: Nar. banka 7150 den., PAB 195 — 197, Trboveljska 250 — 255, Sečedana Osiček 180 bl., Osiječka Ijevavnica 180 — 190, Dubrovačka 370 — 400, Oceania 250 den., Jadranska 375 — 450, ILS 25 den.

Beograd, Vojna škoda 410 — 410,50 (410 — 410,50), 4% agrarne 52,75 — 53 (52,75), 4% severne agrarne 52 den., 6% beglusk 77 — 77,25 (77) 6% dalm. agrarne 75 — 75,25, 7% invest. 88,50—89,50 (88,25 — 89), 7% stabiliz. 87,25 den., 7% Drž. hip. banka 99,50 den., 7% Blair 86,25 — 86,75, 8% Blair 95,50 — 96 (96) Narodna banka 7150 den. (7150), PAB 195 — 196.

Blagovna tržišča

ŽITO. + Chicago, 7. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 106,50, za sept. 107,25, za dec. 108,50; koruza: za julij 119,25, za sept. 106,25, za dec. 77,25.

+ Winnipeg, 7. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 114, za okt. 109, za dec. 108,50.

+ Novosad: a blagovna borza (7. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica: baška, evemska in slavonska 174 — 175; baška, poljska 179 — 181. Oves: baški sremečki 102,50 — 105. Ječmen: baški in sremečki 64 kg 120 — 122,50. Rž: baška 144 — 146. Koruza: baška in sremeška 93 — 94, banatska 90 — 92. Moka: baška in banatska »02« in »02« 257,50 — 267,50, »2« 237,50 — 247,50, »5« 217,50 — 227,50, »6« 187,50 — 197,50, »7« 157,50 — 167,50, »8« 115 — 120. Otrobi: baški, banatski 91 — 96.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

S P O R T

Odmevi iz zimske sezone

V nedeljo je bil XV. redni občni zbor JZSS, ki je pokazal, da je naš zimski sport v lepem razvoju

V beli dvorani Uniona je bil v nedeljo dopoldne XV. in jubilejni redni letni občni zbor JZSS, ki so se ga udeležili delegati nad 60 klubov, navzoči pa so bili razen predstavnikov ostalih športnih organizacij tudi zastopniki četrtega predsednika saveza, Nj. Vel. kralja Petra M. podpolkovnik Ivan Štambek, za banko upravo G. Rudolf Badjura, za mestno občino ljubljanski Arnošt Brilej, za SPD dr. Albert Vertačnik in v imenu I. plan. polka kapetan Pišlar.

V odsotnosti predsednika g. dr. Marušiča in I. podpredsednika dr. Cirila Pavlina je vodil redni občni zbor II. podpredsednik ravatelj Zveze za tujsko promet dr. Ciril Žižek. V svojem odprtem nagovoru je pozdravil vse navzoče ter kratko resimiral sklepe, ki so bili glede posameznih točk dnevnega reda zaradi hitrejšega poteka občnega zbora sprejeti že na konferenci prejšnjega večera. Pred odhodom na delo, je razdelil častna priznanja, ki jih je upravni odbor sklenil podeliti svojim najboljšim delavcem na sportnem in organizatorskem polju. Razen tega so bile poslane vdanosne odnose pozdravne brožurke častnemu predsedniku Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade, ministru za telesno vzgojo in ministru za vojsko in mornarico.

Debat o poročilih posameznih funkcionarjev in odsekov, ki smo jih v izveščilih objavili že v sobotni izdaji, je otvoril, kakor že tradicionalno, zagrebški delegat dr. Pandaković, ki je zahteval pojasnila glede najpomembnejših vprašanj, to je glede razmerja do Sokola, dalje glede jahorinske alere, glede stališča nasproti zakonu o sportu in glede prejšnjega vprašanja vsega saveza — naše Planice. Posebej je hotel imeti razčiščen tudi vprašanje finančnega slanja, ki se vleče vsa leta od obseja saveza in se še danes zmerom rešuje v obliki podpov in miloščin.

Po izčrpnem pojasnilu predsedujočega in končanem delu verifikacijskega odbora, ki je overil pooblastila 64 klubov, je podal v imenu nadzornega odbora poročilo g. Golubovič, kakor je bila soglasno sprejeta resolucija staremu odboru s posebno zahvalo blaginiku.

Med predlogi upravnega odbora je zavzela glavni del sprememba saveznih pravil in nekaterih pravilnikov. Zanimiva je bila debata glede ofidelnega naziva saveza, kjer so nekateri delegati zopet prišli z edinstvenimi argumenti glede enotnosti naziva saveza. Sledečji je ostalo pri tem, da bo savez ostal JZSS. V nadaljnjem je bil sprejet tudi nov kazenski pravilnik, ki bo ostal eno leto začasen, da se bodo v praksi pokazali njegovi učinki. Dalje je bil v načelu sprejet mladinski pravilnik in dva nova pravilnika glede podeljevanja znakov, in sicer odborniških, sportnih in propagandnih, ter novoustanovitve znaka za »Triglavskega dante«.

Pri tej točki so delegati in uprava razčistili še vprašanje razmerja med savezom in Savezom Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je prav zadnje dni zopet sprožil vprašanje enakopravnosti obeh organizacij. Skupščina je zavzela stališče, da savez vztraja v tem, da bo vprašanje veljanja novih edinic obravnaval strogo po svojih pravilih in kot član mednarodne vrhovne organizacije, ki ni edini pripada v državi.

Skoraj enourna debata se je nato razvila glede vprašanja naše Planice, za katero je US Planica zahtevalo izdatnejšo podporo pred Fiso. Že takoj ob začetku sta se pri tem pokazala dva tabora, ki sta vsak zagovarjala svojo tezo. Po daljših več ali manj burnih polemikah je slednje prodrl predlog, da bo JZSS branil predlog US Planice za uvedbo nove smuške discipline in bo ta predlog na prihodnjem kongresu Fise zagovarjal njen tajnik g. Gorec. Zaradi lažjega dela glede tega posebnega vprašanja je bila imenovana posebna komisija 5 članov pod vodstvom dr. Janka Berčela kot posvetovalni organ saveza. Tako se je

Zanimivosti z velesejma

Letošnji velesejma je takoj v začetku pokazal prav odlične uspehe. Že ponedeljkovo »Jutro« je poročalo, da je v soboto prišlo iz Gorice in okolice okrog 400 obiskovalcev in da so z avtobusi prispeli številne skupine iz Koroške in iz raznih krajev Slovenije. Tudi včeraj so prišle številne nove skupine, zlasti iz inozemstva. Posebno živahen je bil obisk šol, kajti poleg številnih ljubljanskih šol je velesejmu obiskalo 10 izvenljubljanskih šol pod vodstvom učiteljev in profesorjev.

Kakor je bilo pričakovati, se je sprico večje živahnosti v našem gospodarstvu že prve dni razvila na velesejmu prav živahna kupčija. Naši zastopniki avtomobilskih trgov so letos na velesejmu zasedli enega največjih paviljonov, pa je še zmanjkalo razstavnega prostora, tako da so morali nekatere trdnice namestiti v drugem paviljonu. Niso se pa varali glede možnosti prodaje, kajti že v prvih dneh so prodali prav lepo število avtomobilov. Tudi številni drugi razstavljalci beležijo že prav zadovoljive kupčije, tako pohištveni mizarji, proizvajalci usnjene galanterije, tapetniki, prodajalci in razstavljalci novih strojev in pripav ter raznih novih izumov. Tudi mnogi obrtniki, ki razstavljaajo v okviru skupne razstave pod okriljem Urada za pospeševanje obrti, se lahko pohvalijo s sklenjenimi kupčijami. Veliko interesa je za gradbeni material, zlasti za nove izdelke iz umetnega marmorja in za kamenite plošče. Kakor prejšnja leta, gre tudi letos dobro kupčija z glasbilo. Seveda pa je še šele pričetek kupčij, kajti izkušnja kaže, da se največ kupčij sklene šele proti koncu velesajma. Mnogi interesi se še niso odločili in še izbirlajo.

Med posebnimi razstavami, ki so letos na velesejmu, vzbujajo vse po vrsti prav živahno zanimanje. Lovska razstava je ves dan polna radovednih gledalcev in posetnikov, ki se v paviljonu mudijo po cele ure. Med ženskim svetom pa vzbuja pozornost razstava vzornega stanovanja, ki jo je pripravila Zveza gospodinj, seveda pa tudi modna revija z zanimivimi varietetnimi vložki. Dnevno se vršita dve predstavi modne revije, ena ob pol 9. večer, druga pa ob 4. popoldne pri znižani vstopnini. Zanimanje vzbujata tudi velesajmski zoo, ki so ga še razširili in izpopolnili, tako da nudi prav lep pregled naših domačih vodnih in gozdnih živali ter ptic od najmanjših pa do velikih planinskih orlov in ujed.

mi tekmovalci v Arandjelovac na odmor. V soboto je za njimi potoval tudi delegat ljubljanskega podsaveza g. Metod Gregorc, ki bo obenem za ljubljanski in mariborski podsavez v savezni komisiji spremljal vsa dirsko.

Proga je Beograda v Sofijo meri 428 km in je razdeljena na tri etape. Prva etapa vodi od Beograda do Kragujevca (122 km), druga od Kragujevca do Nisa (140,5 km), tretja pa od Nisa do Sofije (154 km). Vse tri dni (danes, jutri in v četrtek) bodo dirkači startali v dopoldanskih urah in prihajali na cilj sredi popoldneva. V nedeljo 13. t. m. bodo skupno z Bolgari nastopili na velikih kolesarskih dirkah na stadionu v Sofiji, v ponedeljek 14. t. m. pa se vrnil v Beograd, za zmagovalce vse dirke, pa tudi posebnih etap in prvoplasirane na važnejših točkah na progi so razpisane številne nagrade.

III. mednarodni teniški turnir Ilirije

Sportni klub Ilirija priredi v dnevih od 11. do 13. junija svoj tretji mednarodni turnir za prvenstvo Ljubljane v tenisu pod pokroviteljstvom bana g. dr. Natlačenca in častnega odbora. Turnir se bo vršil na igriščih Ilirije pod Cekinovim gradom v naslednjih disciplinah: single gospodov, single dam, double gospodov, miksed double (vse mednarodno) in single gospodov kat. B. ter single juniorjev. Prijave naj se pošljejo na naslov: SK Ilirija, Ljubljana, poštni predal 175, do najkasneje 9. t. m. ob 20. Podroben razpis prejmejo klubi po pošti.

Na tem turnirju bosta gotovo nastopila madžarski prvak Šzigeti in bivša rumunska prvakinja Somogyi.

V nekaj vrstah

V nedeljskih kvalifikacijskih tekmah za vstop v nacionalno ligo so igrali: V Beogradu je Edinstvo z 8:0 zmazalo nad Obličjem iz Krusca. V Skopju je domači Gradanski ne dosti manj izdatno s 6:0 odpravil Šumadijo iz Kragujevca. V Novem Sadu je Vojvodina slavila zmago nad Bačko s 4:0. V Sarajevu je imel Sažak v gostih enajstorico Osvita iz Sibenika in je tesno s 3:2 spravil pozitiven rezultat. V Banjaluki je slednje nastopila varaždinska Slavija proti tamkajšnjemu Borcu in zmazala s 3:0. To tekmo je sodil ljubljanski sodnik Macoratti, o katerem pravijo, da je bil nekam nagljen za Varaždinca, tako da je imela publika mnogo prilik za proteste in mu je celo grozila dejansko. Varaždinska Slavija je že na tujih tleh spravila dve sigurni točki, kar kaže, da jih bo tem lažje še doma, tako da se mora mariborski Zelenižar skoraj pripraviti, da bo imel v prvem nastopu za kvalifikacijo opravka s tem močnim in deloma že znanim nasprotnikom.

Ljubljanski kolesarski podsavez namerava v proslavo 50-letnega jubileja slovenskega kolesarstva prirediti po vzoru nedavne dirke okrog Slovenije in Hrvaške in sedanje dirke v Sofijo velike cestne kolesarske dirke iz Ljubljane v Trst. Še koncem tega meseca ali prve dni julija pa boše organizirati splošen kolesarski izlet v Postojno z ogledom jame. Zanimanje za takšen izlet je že zdaj zelo veliko in bo podsavez pravčasno objavil še vse podrobnosti o njem.

Druga plat zvona. V zvezi z nedavnim poročilom, ki smo ga pod šifro A. Z. no tekmi med Zelenižarji in Amaterjem v Mariboru objavili na tem mestu nam je postal očitno iz Maribora nekaj vrstic, ki jim dajemo tudi prostora in obenem zase zaključujemo to poglavje. Pisec pravi, med drugim: Ni res da je publika podžigala svoje igralce z raznimi vzkliki, temveč je res celo, da so bili gostje prav toplo sprejeti na igrišču. Ko so zaslišali katastrofo, so se poslužili nedovoljenih sredstev, kar pa je preprečil sodnik. V ostalem je vsakomur znano, da mariborska sportna publika sploh ni tako ognjevarna in je v Trbovljah to mnogo drugače. Dalje tudi ni točno, da so igralci Zelenižarja navajali iz kabine na trboveljske goste, temveč je nekaj igralcev Amaterja namenoma vdrlo v kabino domačev, kjer sta trehla dva igralca drug ob drugega, zaradi česar je moral veljavne po posredovanju policije zapustiti kabino. Res je, da Zelenižar takrat ni igral lepo, toda tega tudi ni mogel ni, ker ni imel enakovrednega nasprotnika. Sicer pa je značilno, da je zagrebški sodnik Brelez no tekmi med istima moštvoma v Trbovljah izjavil, da v Trbovlje ne bo prišel soditi nikoli več. Zelenižarji naj bi vsako moštvo opravičilo svoje neuspehe bolj sportno kot so jih to pot Trboveljanci. — V. P.

SK Ljubljana. Danes ob 17. obvezen trening ligine skupine. Imena igralcev so na objavi na oknu LNP.

Kulturni zapiski

L. M. Škerjančeve skladbe v inozemskih izvedbah. V kratkem se bodo izvajale zopet skladbe našega skladatelja L. M. Škerjanca v inozemstvu. Tako bo v torek dne 8. t. m. prenos njegovega kvinteta za pihala, ki ga bo igral slavni češki pihalni kvintet, Pražské dechové kvinteto Hertl-Smetacek-Riha-Procházka-Bido. Dne 16. julija pa bo v Parizu dirigiral francoski dirigent René-Baton, ki je tudi nam Ljubljancem dober znanec iz koncertov ljubljanske Filharmonije. Škerjančeve »Suite« v starom slogu« za godalni kvartet in godalni orkester, pri čemer bo sodeloval slavni francoski godalni kvartet Ortambert. Dne 29. junija pa bo avtor sam s sodelovanjem violinista Brunschviga in čelista Huvelina izjavil v Radio-Normandie (Fécamp) svoj trio in ciklus klavirskih skladb. Nekturme-ki so pravkar izšle v ediciji Collegium musicum v Beogradu.

K. notici »Kakšno štetje je slovenskos« (Jutro 1. t. m.) nam je poslal prof. Iv. Kosič tole opozorilo: Dr. L. J. priporoča pramurski izraz hotivec ali fotivec za nezakonskega otroka. Toda po Miklošiču (Etym. Wörterbuch str. 58), Bernekerju (Slav. etym. Wörterbuch I, str. 279—280) in Pietersniku (Slov.-nemški slovar I, 202, 277 in 197) so Prekmurci napravili to besedo iz madžarskega prežiljivega izraza fattyu (izgovori pribl. fotju ali foču); iz madž. plurala fattuk pa so naredili fattuk (v ietem pomenu). Beseda se torej nikakor ne more pripočeti. Nobeden češki pravnik ne rabi ljudskega izraza »pancahr« namesto knjižnega »nemanželskega« Ruski juristi so vedno pisali pobojstvo, vnebočnoje (ali nezakonodnenno) detja, ne pa »vyljadysch«. V obrobju pravnih spisov se bere edva »vnančno dete«, ne pa kopile (ne-slovenskega izvora nekoliko zaničljiv izraz, kakor naš pankrt). Bolgarski sodnik in odvetnik ne pravi »kopeléc«, Enak ne bomo našli v poljskih sodnih aktih naziva bekar, S »fotivcem« torej ne bomo operirali!

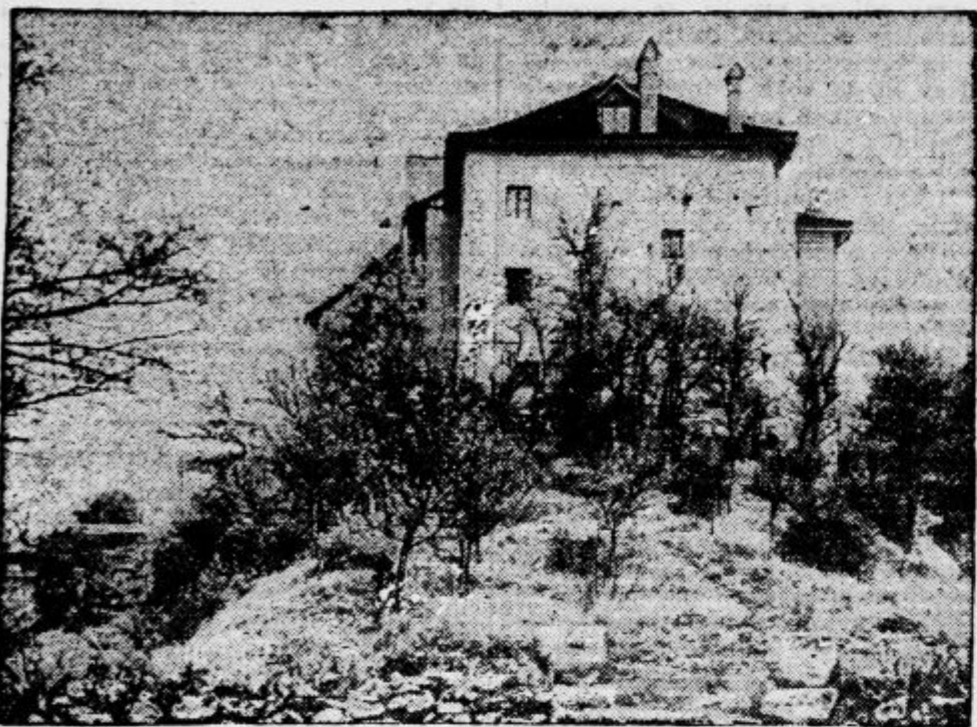
Pred dirko Beograd-Sofija

Danes ob 10. odidejo dirkači na pot do Kragujevca

Kakor smo že zabeležili na tem mestu, so začne danes prva naša večja mednarodna kolesarska dirka, ki vodi iz Beograda v Sofijo. Slovenski udeleženci bodo na tej tekmi štirje, in sicer Gartner in Brclci iz ljubljanskega te Rožman in Gregorčič iz mariborskega podsaveza. Naši udeleženci so bili v Beogradu že od srede preteklega tedna, zadnje dni pa so odšli skupno z bolgarski-

Dve graščini ljubezni

Candé v Franciji in Čaški grad na Koroškem

Čaški grad na Koroškem, kjer preživljata Windsorski vojvoda in njegova soproga medene tedne svojega zakona

Odkar se je angleški kralj Edvard VIII. odpovedal angleškemu prestolu, se pojavljajo v svesti z njegovim in njegove soproge imenom imena raznih gradov v Franciji in Avstriji. Od vseh sta pač najbolj zaslovela grad Candé v Južni Franciji, kjer se je izvršila poroka in pa Čaški grad na Koroškem kjer bosta novoporočenca preživela medene tedne svojega zakona.

Grad Candé je zelo stara zgradba. Njegov temeljni kamen so položili l. 1505., in sicer na mestu, kjer je več stoletij prej stal samostan. Del tega samostana in podzemski hodniki iz tadanje dobe so še zdaj ohranjeni. Od l. 1565. do 1715. je pripadal Candé francoskima rodbinama Menager in Brodeaux. Potem je poslopje često menjavalo svo-

Marka, kjer sta izstopila in si ogledala dožvo palačo ter odzdravljala množicam z balkona. Avstrijsko mejo sta prečkala pri Beljaku. Z njima je prišlo le majhno spremstvo, poleg angleškega detektiva tudi dve sobarici bivše ge. Simpsonove.

Pred odhodom iz Francije je Windsorski vojvoda, ki se je, mimogrede povedano, vpisal v register občine Monts za vojvodo Edvarda Windsorskega, svojo soprogo pa je zabeležil kot »vojvodinjo Windsorsko«, lepo zahvalil novinarjem ki so s takšno pozornostjo spremljali njegovo usodo, odkar je zapustil angleški prestol. Tudi spor zaradi cerkvene poroke se je očividno podel. Neki dostojanstvenik anglikanske cerkve je javil predstavniku zveze časnikarjev v Lon-

Na poslovnem uradu v Montsu so imeli prošli četrtek ogromno dela z žigosanjem pism in dopisnic, kajti prebivalci so hoteli ohraniti ta dan v posebnem spominu

Je gospodarje. L. 1883. je kupila graščino rodbina Drake del Castillo. V tej dobi je bila na Candéju prva romantična poroka iz ljubezni. Mlad član te rodbine Drake je potajno prišel na grad svojo ljubico, po pokličit plesalko, in se je poročil z njo v grajski kapeli.

Toda ne samo Candé, tudi Čaški grad ob vznožju Dobrača je zapisan v zgodovini kot grad ljubezni. Ta grad leži kakšnih 100 m nad Čačami in od postaje Čajne prideš do gradu v dvajsetih minutah peš hoje. Vhod je kamenit, dvorische zapirajo posebna vrata, skozi katera doseže do stanovalskih prostorov, ki jih je v prvem nadstropju petnajst. V tem nadstropju je mala kapelica z baročnim oltarjem. Čaški grad ima tudi stolp, ki datira še iz starejše dobe. Na levi in desni strani flankirata Čaški grad stanovaljska hiša in gospodarsko poslopje gozdarja.

Zgodovina Časkega gradu bo Windsorskega vojvodo lahko poučila o njegovi prav zanimivi preteklosti. Pred sedem sto leti je namreč Čaški grad bil last bamberških škofov. Lastniki so z njim barantali na vse strani, dokler ni slednji postal lastnik graščine Friderik III. von Zollern, grof nürnbergski. Tako sega zgodovina Časkega gradu v davne čase Hohenzollerncev. Friderik III. bi bil rad na Časkem gradu s svojo mlado soprogo preživel nekaj medenih tednov, toda ni mogel tega doseči, ker je imel neke spore s koroškim vojvodo Meinhardom. Zaradi tega spora je našel položaj, v katerega je moral poseči Rudolf Habsburški. Konflikt se je končal na ta način, da so dobili grad Habsburžani. To je bilo pred 600 leti. Dvanajst let pozneje pa je potres razdeljal graščino, ki je ostala potem kakšnih 120 let v razvalinah. Šele vitez Ungnad jo je zopet pozidal.

V začetku 16. stoletja je živel v Beljaku mestni sodnik Neumann, bogat trgovec in lastnik rudnikov. Trgoval je mnogo z Benetkami in Augsburgom, kamor je izvažal svinco in cink. Kupil je graščino in jo krstil za »Wasserleoburg«. Na gradu se je sodniku rodila hči Ana, o kateri vedo povedati koroške srednjeveške kronike marsikatero zgodbo.

Prvi mož te Ane je bil grof Thanhausen. Potem je postala grofica Leuchtensteinska, zatem se grofica Salamanca in ko ji je bilo 82 let, je povedla pred oltar grajske kaple zadnjega svojega zaročenca, 30 letnega grofa Ludviga Georga Schwarzenberskega. Ko je umrla v 86. letu svoje dobe, je bila nepopisno bogata. V zapiskih so našli, da ji je ostal cesar Ferdinand II. dolžan ogromno vsoto 340 tisoč goldinarjev...

Nadaljnja usoda Časkega gradu ni več tako romantična. Pred dvanajstimi leti je takoj graščino grof Münster, ki je spremenil staro palačo v krasen dom udobnosti in elegancije.

Zdaj sta vojvoda Windsorski in njegova soproga že na Časkem gradu in uživata njegov idiličen mir in divno okolico z naravnimi krasotami kraja. Iz Francije sta odpotovala s Simphon ekspressom najprej v Milan, od tam pa v Benetke, kjer jima je občina dala na razpolago gondolo, s katero sta na poljaki po Čaški grande do trga g.

Umetni smaragdi

Izdelovanje smaragdov v električnih talilnih pečeh je danes že tako napredovalo, da so umetni smaragdi v vseh svojih lastnostih enaki, tako da morejo oboje razlikovati le najbolj izkušeni strokovnjaki. Prav za prav pa jih morejo morejo razlikovati le po tem, da so umetni smaragdi celo boljši nego naravni. Tudi najpopolnejši naravni smaragdi imajo namreč majhne napake in drobne zračne mehurčke, medtem ko so kamni, ki so jih izdelali v talilnici prosti takšnih »pege«.

Tuhačevski aretiran

Na ukaz moskovske vlade je bil aretiran maršal rdeče vojske Tuhačevski, bivši šef ruskega generalnega štaba

Samomor trockista

V Rusiji je zadnje dni izvršil samomor Garmanik, eden najvidnejših činiteljev rdeče vojske. Bal se je preganjanja, ker je pripadal trockističnemu krilu

Rockefellerjev testament

Stari bogataš je zapustil 25 milijonov dolarjev svoji vnukinji, španski markizi

Iz White Plains prihaja vest, da je pristojno sodišče odprlo testament ameriškega »kralja petroleja« Johna D. Rockefellerja. Oporoka navaja premoženje pokojnika v višini pet in dvajset milijonov dolarjev. Starec je zapustil vso to gotovino svoji vnukinji Margeriti Strong de Cuevas, soprogi španskega markiza Georga de Cuevasa. Markiza bo dobivala do konca svojega življenja obresti od vsote, ki ji je pri-

padla zapuščinskim potom, po njeni smrti pa preidejo milijoni v last njenih otrok ali pa, če tako določi dedična, Rockefellerjevemu zavodu za medicinska raziskovanja.

V Rockefellerjevi oporoki stoji tudi poljasnilo, zakaj je starec zapustil svojih poslednjih 25 milijonov tej vnukinji. Zapisal je, da je s svojim sinovom izročil dovolj premoženja že za svojega življenja.

Nevarna voda

Nesreča pri šolskem izletu v Rumuniji

Se ni izginila ljudem iz spomina strašna nesreča, ki se je lani primerila na Moravskem, kjer se je cel šolski razred z diro in konji vkrcal na splav, da ga prepelje čez reko Dyjo. Splav se je med prevozom nagnil in na tucete otrok je našlo smrt v desročaj valovih narasle reke.

Nekaj podobnega se je te dni zgodilo v Rumuniji. Dva razreda neke ljudske šole sta odšla na šolski izlet v Verbio blizu Kraljeve. Učenci so zasedli dva čolna, s katerima so se vozili po precej globokem ribniku. Nenadoma se je eden izmed čolnov nagnil na stran, dvanajst otrok in učitelj, ki jih je spremljal, je padlo v vodo.

Rešiti niso mogli nikogar. Ko so reševalci prihajali na kraj nesreče, je bila vsaka pomoč odveč. Utonil je učitelj Popa, ki so ga obenem z dvanajstimi mrtvimi učenci potopili iz vode. Trinajst učenc, ki so bile pri čoln katastrofi, pa je pobegnulo in jih do-

slej še niso mogli izslediti. Tudi njihov spremljevalec, učitelj Tarcoi, je izginil in ga zamenjajo.

Vulkanske erupcije na Novi Gvineji

Mesto Rabaul v Britski Novi Gvineji je zadela huda katastrofa. Nenadni vulkanski izbruh so povzročili, da je ostalo skoraj 5000 ljudi brez strehe. Izbruh se trajajo in zasipavajo ceste s kamenjem in pepelom. Prebivalci Rabaula so pobegnili v sosedne kraje. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da bi oškodovanci, med katerimi je kakšnih 700 belokožcev, ne ostali brez živčevja in strehe.

Nacionalna koncentracija v Tokiju

Novo japonsko vlado je sestavil knez Konoje. Kabinet ima sicer značaj uradniške vlade, a so v njem zastopane vse večje japonske stranke in tudi vojaka

Zadnji pozdrav žrtvam dožnjosti

Pri pogrebu pet in dvajsetih žrtv križarke »Deutschland« na gibraltarskem pokopališču so oddali angleški mornarji častno salvo

Metalizirani dinamit

Za vlago in mraz izredno občutljivo razstrelivo

Dinamit, to najučinkovitejše razstrelivo, ima kakor vse človeško delo svojo slabotno stran: za vremenske vplive vseh vrst je skrajno občutljiv in ga minerji zato najraje nosijo pod srajco, ker je tu še najboljše zavarovan zoper vlago in mraz. V novejšem času poskušajo dinamitne patrone zaščititi s tenko prevleko iz kovine, ki jo nanašajo s pihhalno napravo. V posodi raztalijo kovino z vročino. Zračni tok,

ki gre skozi cev, vrzka nekaj te kovine in jo pritiska, potem ko je šla skozi razpršilnik, v najbolj drobni delci na naboje. Med ohlajanjem se kovinski delci zvežejo v gosto, čeprav izredno tenko kožico.

Že med svetovno vojno so poskušali zavojo nedostajanja med izdelavo nabojev za strojnice iz trdega papirja, ki naj bi postal trpežnejši z metalizacijo.

Brzi vlak usmrtil sedem delavcev

Strašna železniška katastrofa pri Beljaku

Zabeležili smo že, da se je pripetila v petek, 4. junija, v bližini Beljaka tragična železniška nesreča, ki je terjala sedem delavskih življenj, dočim je osem delavcev v bolnišnici bori s smrtjo. Skupina delavcev se je nahajala kmalu po 14. uri na terenu in je popravljala tir. Nadzorstvo nad delavci je imel neki Pukovnik, ki je imel pod seboj dvanajst delavcev. Nekaj jih je poslal po material, ostali pa so delali naprej s krampi in lopati.

Tedaj se je približal po enem izmed tirorov tovorni vlak. Prihajal je iz beljaške strani. Delavci so stopili na drugi tir in medtem, ko je tovorni vlak drdral mimo, ni nihče opazil, da se naglo bliža po sosednem tiru brz vlak. Prihrumel je z velikansko naglico in ga nihče ni videl. Samo neki 12 letni deček, ki je tedaj vozil na svojem kolesu vžirice proge, je opazil nevar-

nost, a ni mogel nikogar opozoriti nanjo. Vlak je prihrumel kakor da ga je vrglo iz zemlje, naravnost nad delavce. Može so ga uzrli, ko je bilo že prepozno za rešitev. Lokomotiva je parkirala ostro zapiskarila, v naslednjem trenutku pa je stroj s porasno naglico podrl vseh sedem mož iz jih povozil do smrti. Glave, roke in noge so ležale križem ob progi, posamezne kose trupel je odnesel stroj naravnost do brega reke Drave, ki teče tam mimo.

Strojevodja je takoj ustavil vlak, toda pogled na prizorišče nesreče je bil strašen. Povoženi delavci so bili mrtvi, njih trupla raztrgana na kose, sleherni pomoč je bila odveč. Z vlakom, ki je usmrtil delavce in z drezino, ki je na telefonski klic prihitela na kraj nesreče, so ostanki nesrečenec prepeljali v Beljak. Zdravniška pomoč je, kakor rečeno, bila zaman. V nedeljo so nesrečne žrtve pokopali. Vsi pornešenec so bili družinski očetje. Oblast je uvedla preiskavo, s katero pa bo prav malo pomagano ubogim vdovam in sirotam otrokom.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Srce, ledvice, živce, (nervozo, razburjenost, prenapetost in slabe živce), ženske, kataralne in nervozne motnje (belli cvet, občutljivost i. sl.) prehodna doba žen in moških (klimakterij, jetra, želodec, kamne, spolne slabosti in motnje (splošne kakor tudi nervozne), skleroza, notranje žleze (sladkorno bolezen, ghit i. t. d.) zdravi z dobrim uspehom

RADENSKO ZDRAVILNO KOPALIŠČE

(pri Mariboru).

Zahtevajte prospekte!

Direkten vagon iz Ljubljane do samega kopališča.

A NEK DOTE

Preprost možak iz Aville je obiskal kras lejski grad Escorial, stopil v galerijo slik in prosil nekoga gospoda, ki je baš šel skozi dvorano, da bi mu posojil različne slike. Nagovorjenec je storil, kar je mogel. Možak ga je verno poslušal, na koncu pa je dejal:

»Hvala lepa za prijaznost! Imenujem se Pedro Garcia, stanujem v Avilli in če pridete kdaj v moj kraj, ne pozabite, me obiskati, ti — dal vam bom na mizo dobrega vina.«

Nato drugi:

»Hvala vam za povabilo! Kar se mene tiče, se imenujem Filip II., sem španski kralj in če pridete kdaj v Madrid, vas isto tako prosim, da me obiščete — dobili boste še boljšega vina!«

Rekel je in izginil.

VSAK DAN ENA

»In kaj dela tvoj svak?«

»Sedi.«

»Kako to?«

»Bil je preveč odkritosten.«

(»Muskettier«)

Vojaško sodelovanje med Italijo in Nemčijo

Maršal Blomberg prisostvuje na letališču Furbara vajam italijanskih vojaških letal. Zedaj se začelno vidi Mussolini

Ponatis iz ponedeljske izdaje »Jutra«:

Peter Živković v Sloveniji

Krasen zbor borcev in delavcev za jugoslovensko misel iz vse Slovenije — Sklicana banovinska konferenca se je pretvorila v veličastno manifestacijsko zborovanje — Nepopisno navdušenje in nezlomljiva borbenost — Viharne ovacije Petru Živkoviću

Ljubljana, 6. junija. Človek je moral biti sam na današnji banovinski konferenci JNS v Ljubljani. Da si more ustvariti pravo sliko o razpoloženju strankinje predstavnikov in delavcev iz vseh krajev Slovenije, sliko o silnem in iskrenem navdušenju, o nezlomljivi volji in neomajni borbenosti. Konferenca je bila sklicana z namenom, da se predstavniki in politični delavci v organizaciji JNS iz Ljubljane in ostalih krajev Slovenije spoznajo s predsednikom stranke Petrom Živkovićem in njegovimi najbližjimi sodelavci v vodstvu stranke ter spoznajo njihove misli in napore.

Zanimanje za sestanek je bilo tako ogromno, da so se pred dnevi pošle vse legiti-macije, udeležba danes pa taka, da se je sestanek pretvoril v množično manifestacijsko zborovanje.

V veliki dvorani Kazine je bila postavljena samo ozka predsedstvena miza, drugače v njej ni bilo nikakih stolov. Napolnje-na je bila prav vsa, res prenapolnjena, polni so bili tudi stranski prostori, sto in sto se jih je zbralo še na restavracijskem vrtu in na verandi. Zunanje je pripekalo vroče poletno solnce, pa je razumljivo, da je v dvoranih kmalu zavladala skoro nezno-sna vročina. Bolj kakor kaj drugega priča o navdušenju in borbenosti zbranega nacional-nih borcev dejstvo, da so kljub temu vztrajali do zaključka zborovanja. Čeprav je trajalo zborovanje polne tri ure, so bili dvorani in sosednji prostori ob zaključku ravno tako polni kakor v začetku zborova-nja. Posebno razveseljevalo nolo je dalja-sliki, da so bili med delegati z dežele pre-težno kmetički ljudje in da je bilo med zbranimi zelo mnogo mladine, najbolje-jamstvo, da se bodo nacionalne borbene vrste tudi v bodoče trajno krepile.

Silne ovacije Petru Živkoviću

Začetek konference je bil napovedan za 10. uro. Za mnogo poprej je bila dvorana napolnjena. S svojo znano točnostjo je točno ob 10. prispel predsednik Peter Živković s podpredsednikom Banjaninom in drugimi spremljevalci. Sprejel je bil z viharnimi ovacijami, ki so neznansko trajale pet minut ali še več. Prelile so se končno v državno himno, ki jo je pela vsa dvorana. Zopet so sledili navdušeni

vzkliki kralju in državi, pa vnovič in vno-vič Petru Živkoviću in jugoslovenski ide-ji. Le s trudom si je predsednik banovinskega odbora dr. Janko Rajar pribral besedo. Ko pa je ob otvoritvi kot prvega pozdravil strankinega predsednika Živkovića, se je zopet dvignil silen vihar ovacij in aklama-cij. Navdušenega pozdrava in burnih ovacij so bili deležni tudi vsi ostali člani vodstva, ki jih je navajal dr. Rajar v svojem ot-vo-rjenem govoru: Jovan Banjanin, dr. Pe-ter Zec, senatorji dr. Andjelinovič, Milju-tin Dragović in Daka Popović, predsednik senatorskega kluba JNS, ter narodna po-slanca iz Hrvatske Josip Cvetič in dr. Mir-ko Došen. Z množičnim aplavzom je spre-jela dvorana pozdrave, ki jih je prede-sedujoči naslovil na dr. Alberta Kramerja in Ivana Pucija ter na slovenske narodne po-slanca, ki so ostali zvesti JNS, Ivana Mo-horčiča, Avgusta Lukatiča, Ivana Prekorskega, Milana Mravljeja, Albina Komana, Rajka Turka, Rudolfa Pleskovića in mag. Hoče-varja. Pozdravil je tudi zastopnike mladi-ne organizacije in sporočil, da se je op-ravič po boleznih zadržani podpredsednik stranke Juraj Demetrovič. Z odobravanjem je bil sprejet njegov predlog naj se pošlje Demetroviču brzojav s pozdravi in željami, za skorajšnje popolno okrevanje.

Nagovor dr. Rajarja

Predsedujoči dr. Rajar je v kratkem uvodnem nagovoru opozoril, kako so na-sprotniki že neštokrat položili JNS v grob. Včerajšnji sprejem, skupni po-zdravni večer in današnja skupščina pa dokazujejo, da naša stranka ne le ni umr-la, marveč da je še bolj čvrsto strnjena, kakor je bila poprej in da z novim ela-nom stopa v boj za svoje velike ideale in svoje vzvišene cilje. Omenil je banovin-ske in druge skupščine JNS, ki se vrše po vsej državi in ki pričajo kako dobiva jugoslovenska politična ideja novega raz-maha v vseh predelih države in med vsemi sloji našega naroda. Svoj govor je začel s vzklikom: »Nj. Vel. kralju Petru II., kar je zopet izrazil navdušenje in dolgo-trajne manifestacije za kralja, kraljevski dom, našo vojsko in državo. Končno je prosil zborovalce naj mirno poslušajo go-vornike ter z vsem potekom zborovanja pokažejo svojo politično zrelost in disci-pliniranost.

slovenskih, hrvatskih ali srbskih čustev. V spoštovanju plemenskega imena, pisa-ve in jezika, v spoštovanju plemenskih tradi-cij, ki predstavljajo za nas vse skupno svetinjo, slavo in narodni ponos, postaja jugoslovenstvo resnično oboje enega, ne-deljivega naroda, ki živi v svoji svobodni nacionalni državi.

Samo tako pojmovana ideja jugosloven-stva, ki pri spoštovanju plemenskih svet-inj kot splošna narodna misel zbira ves naš narod pod zastavo z devizo »En narod in ena država«, nas bo zvezala z močni-mi vezmi medsebojnega zaupanja in bratske ljubezni ter bo zbrala k sodelovanju vse pozitivne narodne moči za dobro na-šega mladega kralja, vsega naroda in na-še mile kraljevine Jugoslavije.

Usodni razvoj dogodkov v svetu in pri nas narekuje vsem državljanom potrebo, da opuste opasno ravnodušnost, ki se ne briga za to, kdo vodi državo. Enako kakor ste 1908. leta ob priliki krvavih dogodkov pri proslavi sv. Cirila in Metoda discipli-nirali svoja srca in svoje duše ter se zbra-li na skupno borbo za obrambo svoje na-rodne svobode, časti in imena, se morate tudi danes vsi brez razlike na prejšnje razdvo-ječnosti zbrati k skupnemu delu, složenemu in solidarnemu, okrog programa in zastave Jugoslovenske nacionalne stranke, da bo-mo ohranili, popolnoma uredili in ojačali našo drugo skupno domovino kraljevine Jugoslavije.

S temi mislimi in željami vas iskreno pozdravljam, živelii!

Preizkušeni nacionalni borci govorijo

Iskrena strnjnost in vzajemnost nacionalnih vrst po vsej državi — Demokratične, nacionalne in socialne osnove jugoslovanske politike

Pozdravni vzklik Petra Živkovića je u-to-nil v obnovljenem viharju pleskanja in vzklikanja, gromkih ovacij velikemu na-cionalnemu voditelju. Živković se je zahva-ljeval za mahanjem rok. Ovacije pa se zo-pet kar niso hotele početi. Šele po dolgih minutah je mogel spet priti do besede predsednik zborovanja dr. Rajar. Drug za drugim so nato govorili ostali člani stranki-nega vodstva, spremljevalci Petra Živ-kovića. Ko so risali položaj v državi, ko so omenjali razmere, v katerih delajo in se borijo nacionalisti, so bili neprestano pre-kinjeni z burnimi izrazi odobravanja in pritrjevanja.

Jovan Banjanin

Podpredsednik JNS senator Jovan Ba-njanin je med nacionalisti v Sloveniji že dobro znan in popularen. To se je pokazalo zlasti v nepopisnih ovacijah, ko mu je dr. Rajar dal besedo. Siloviti borec za jugoslovensko misel je v klenem govoru ponovil svojo neizpodbitno izpoved o nacio-nalnih idejah ter podal poročilo o političnih borbah, o notranjem in zunanjem politi-čnem položaju. Stavek za stavkom ga je množica spočetka prekinjala z odobrava-njem, tako da je sam moral, naj ga mirno poslušajo. Kljub temu je pridal še parkrat prenehati svoja izjavljanja, ker so poslušal-ci na vsak način hoteli dati izraz svojemu soglasju in odobravanju ter mu pokazati, kako zelo jim govori iz srca in k srcu. Še bolj pa so dali poslušalci svojim čustvom duška ob zaključku govora, ko so mu pri-redili zopet večminutne ovacije.

Jovan Banjanin je govoril o položaju ju-goslovenskih nacionalistov v Sloveniji in izrazil zahvalo in priznanje za njihovo bor-bo in delo. Komentarji je sinotneje dogo-dke, razpravljal o demokraciji, o zastavah, o fašizmu, diktaturah, komunizmu itd. Spominjal se je borbe za zedinjenje, in osvoboditve med svetovno vojno, ko je bil tudi sam član Jugoslovenskega odbora, in v tej zvezi razpravljati tudi o majski de-klaraciji. Citiral je nekatere odstavke iz brošure, s katero se je pokojni dr. Aušter-si obrataval z nekdanjimi svojimi politi-čnimi sodelavci. Podčrtal je potrebo do-slednosti in iskrenosti v politiki in pokazal usodne posledice neiskrenosti, ki jo opa-žamo v nekaterih drugih taborih. S konkretnimi podatki je ocenil edo sedanje vlade in JRZ. Orisal je možnost, edino možnost narodnega sporazuma v državi na osnovi jugoslovanske misli. Baval se je z očitki,

ki padajo iz nasprotnih vrst na JNS ter pokazal kako so vsi ti očitki prazni in demagoško hujskajoči. V zaključnem delu govora je razpravljal o zunanjih politiki.

Dr. Peter Zec

Naslednji govornik je bil senator in na-cionalni borec iz Like dr. Peter Zec. Tudi on je nacionalistom v Sloveniji že ljub zna-ec in je bil takoj ob svojem nastopu spre-jet z navdušenimi ovacijami. V kratkem govoru je izpolnil izjavljano svojo ga-prijateljstva Banjanina ter orisal razloge, ki so dovedli do današnje politične situacije v državi. Orisal je pojem unitarizma, ki še daleč ne pomeni uniformiranja ali celo centralizma. Pokazal je, kako v našem po-litičnem življenju manjka morale in čuta za odgovornost. Zaradi politike neiskrenosti doživlja tudi delo za sporazum take pe-ripetice, kakršne opažamo. Posebej je go-voril o razmerah v Sloveniji in v Ljubljani. Ko je končal, je bil zopet deležen navdu-šenih akklamacij.

Daka Popović

Dr. Rajar je podelil besedo predsedniku senatorskega kluba JNS inž. Daki Po-poviću iz Novega Sada. Pristrčno po-zdravljen je najprej izpovedal, kako rad prihaja v Ljubljano in Slovenijo, kjer ved-no sreča vse in odločne jugoslovenske na-cionaliste. Razpravljal je o gospodar-skem položaju v državi in gospodarski po-litični vladajoče stranke. Orisal je veliko parlamentarno delo, ki ga je izvršilo prvo jugoslovensko narodno predstavništvo v le-tih 1932 do 1934. Opozoril je, kako je JNS ne le po svojem programu in svojih sta-tutih, marveč po vsem svojem duhu in de-lu resnično demokratična stranka. Govoril je o nalogah, dolžnostih in pravicah opo-zicije, pa o dolžnostih vladajoče stranke. Orisal je se razmere v sedanjih narodni akupščini in v zvezi, zakaj se skupščina sta-ko redko sestaja. Zaključil je z vzklikom slovenski in jugoslovanski Ljubljani in z zagotovilo, da se bo vračal v Vojvodino z občudovanjem in spoštovanjem v srcu.

Dr. Grga Andjelinovič

Prisrčno pozdravljen je povzel besedo tudi v Sloveniji že popularni jugoslovanski voditelj iz Dalmacije senator dr. Grga Andjelinovič. Njegove besede so zopet in zo-pet vzbujale gromko odobravanje in pritrje-vanje. Poudaril je velike zasluge naprednih Slovencev za prebuditve in utrditev naj-prej slovenske in nato jugoslovanske na-rodne zavesti med prebivalstvom Slovenije. Tople besede je naslovil na mladino, ki se zbira okrog jugoslovanske zastave, ki je bila, je in bo tudi v bodočnosti zmagovita. Pokazal je na razliko med resnično in la-žno demokracijo, razkrinjal demagoške hujskarije, da je jugoslovanski nacionali-zem fašističen, ter orisal bistvo in zunanji izraz politične svobode. Ostro in učinkovi-to je zavrnil očitke, da jugoslovanski na-cionalisti rušijo, kar je srbskega, hrvatskega in slovenskega. Jugoslovenstvo je vse ono, kar je dobrega in lepega v srstvu, hrva-tstvu in slovenstvu. On je izraz naj-plemenitejše ideje krščanstva, bratske lju-bezni do bližnjega. Govoril je nato o delu pokojnega dr. Kreka, o majniški dekla-raciji in njenem pomenu. Vsa dvorana se je odzvala njegovemu vzkliku, da hočejo na-cionalisti slej ko prej z vsemi močmi, z vsem, kar so in imajo, čuvati Jugoslavijo in njeno svobodo, delati za napredek nara-da in države.

Milutin Dragović

Polno minuto in še več so trajale mani-festacije, ko je dr. Andjelinovič končal svoj govor. Obnovile so se, ko je dobil be-sedo zastopnik kršne šumadije senator Mi-lutin Dragović. Sporočil je pozdrave šu-madinskih in sploh srbskih kmetov in iz-rasil svoje veselje, da se nahaja med Slo-venci. V drastičnih stavkih je orisal nato

razne pojave iz današnjega političnega po-ložaja. Pokazal je na kvarne posledice, ki nastajajo iz skepe politične strasti, in po-udarjal utemeljenost načela, da nobena stranka ne sme biti sama sebi in cilji in namen, temveč da se mora smatrati vedno le za sredstvo narodovega napredka. Na-po-sled je omenil, koliko zaupanja uživa Peter Živković med srbskim prebivalstvom kar je izzvalo nove ovacije. Zaključil je z izrazom iskrenega zadovoljenja in veselja, da se je včeraj in danes zopet lahko pre-pričal, kako globoko je jugoslovenska ideja zakoreninjena tudi med Slovenci.

Pozdrav mladine

V imenu mladinske organizacije JNS je spregovoril g. Uršič, katerega tempera-mentna izjavljanja so naletela na živahno odobravanje vseh navzočih. Izpovedal je vero mladine v jugoslovensko misel, nje-no zaupanje v načela in program JNS ter njene voditelje. Mladina jim bo sledila in jih na vso moč podpirala v njihovem delu za ostvartje velikih nacionalnih ciljev.

Iz množice se je oglasil zastopnik ju-go-slovenske nacionalistične mladine ter po-zdravil Petra Živkovića kot preizkušnega boreca za jugoslovensko misel v imenu onih nacionalistov, ki stoje ob dnevi politični borbi sicer na strani, ki pa ne morejo o-stati ravnodušni, kadar gre za njihova te-meljna načela, za jugoslovensko idejo. Nje-govemu vzkliku »Živel Peter Živković«, »Živel jugoslovanski nacionalizem«, se je vnovič odzvala vsa množica z viharnimi ovacijami Živkoviću in njegovim sodelavci-kom.

Dr. Albert Kramelj in Ivan Pucelj

Ovacije so se v enaki meri obnovile, ko je dobil besedo dr. Albert Kramelj. Le na kratko je govoril, a vsa njegova izjava-nja so vzbujala vedno na novo burne pri-trjevanje.

Enako je bilo s senatorjem Ivanom Pu-celjem, ki je bil tudi že takoj ob nastopu navdušeno pozdravljen. Njegov kratki go-vor je bil ponovno prekinjen s ploskanjem in vzklikanjem. Orisal je med drugim do-godke v zgodovinski noči od 5. na 6. ja-nuar leta 1929, in pa razmere, ki so de-šestega januarja privedle.

Par minut pred 13. uro je predsednik dr. Rajar zaključil krasno zborovanje. Med po-novnimi ovacijami Petru Živkoviću in nje-govim sodelavcem ter manifestacijami za Jugoslavijo in jugoslovensko misel so se zborovalci mirno razšli. Velik del se jih je zopet zbral na restavracijskem vrtu, kjer so obedovali tudi dragi gostje. Vse pro-strani vrt je odmeval vzklikanja, ko so pri-speli iz Kazine.

Ob pol 3. popoldne so se Živković in dru-gi člani vodstva stranke v spremstvu dr. Kramerja in Ivana Pucija ter podpredsed-nika Pirkmajerja in drugih predstavnikov banovinskega odbora JNS odpeljali najprej na Notranjsko in od tam čez Bloško pla-no to v Ribnico. Ustavili so se spetoma v vseh večjih krajih, povsod prisrčno po-zdravljeni od pristašev nacionalne misli.

Iz Kranja

— JČJga je priredila v soboto zvečer v Narodnem domu slovenske akademije v po-slednjem 53. rojstnega dne predsednika CSR g. dr. Edvarda Beneša. Pozdravni nagovor je imel predsednik lige g. dr. Simon Dolar, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti pa čl. kon-za g. dr. Stanislava Minovskega iz Ljubljane. Sledili sta himni, nato pa recitacija »Po-zdrav novi Češki«, katero je spemnil general Medek in recitacija Sladkove »Slovenske li-pec. Orkester Glasbene šole je pod vo-dstvom g. Fakiha izvedel nekaj skladb iz če-ške glasbe. Četrtošolski Mazzi je imprevovi-nil o Jiraskovem življenju in delu. Dijaki drž. realne gimnazije so nato izvajali še pri-zor iz zadnjega dejanja »Lucerne«, nakar je bila akademija zaključena. Ob tej priliki je JČJ liga sklenila, da pošlje letos spet več dijakov v CSR.

Obilen prirastek

Kranj, 7. junija. G. Srečko Rus, sodni oficijal v pokojni-nam piše: Nedavno smo brali v listih sen-zacijo, da je neke v Švici krava povrgla štiri telčke naenkrat. V neposredni bližini Kranja pa smo doživeli rekord, ki je vreden skoraj še večjega začudenja. Po-sledniku Janezu Strupiju v Ruپی kakšne pol ure od mesta, je svinja pred nekaj dnevi povrgla kar 20 lepih okroglih, do-bro ohranjenih puskov. Rodovitna mati je imela štiri ure težkega dela in trplje-nja, da je tolikšen zarod spravila na svet. Dogodek je po pravici vzbudil veliko po-zornost po vsej okolici, saj ljudje ne bi-žu ne daleč ne pomnijo primera, da bi svi-nja imela toliko mladičev naenkrat.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 8. Zaprtlo.

Zaradi obolevosti g. Levarja bo drama v ponedeljek in torek zaprta.

Zaradi gostovanja naše opere 9. in 10. v Trstu, ter 11. in 12. junija na Reki ostane opera ves teden zaprta. Del ansambla po-tuje v torek, drugi del v sredo, na to po-membno gostovanje, ki je vsesokor velik kulturni dogodek. Gostovanje je kar naj-skrbneje pripravljeno in danj so vsi pred-pogoj, da se uveljavi naša opera na kar najbolj ugoden način. Ansambel je za to pri-ljiko pomnožen, prav tako odskoter in balet. Vse tehnični aparat a kulise im-zame opera s seboj. Dnevna poročila o uspe-hih gostovanja bo pošiljal našim časo-pisom g. fotoreporter Rajko Kos, ki bo spremljal opero kot poročevalec. Gostovanje bo pod vodstvom ravnatelja Poliča, prof. Sesta, di-rigenta Anlona Neffata in insecntatorja inž. Franza.

Uprava Narodnega gledališča vlijudno naproša svoje p. n. abonente da poravnajo 10. obrok abonmana do 16. t. m.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 8. Trije vaški svetniki. A. Sreda, 9. Trije vaški svetniki. B. Četrtek, 10. Koncert Preločevega vokal-nega kvinteta. A.

Opozarjamo lastnike blokov, da pri po-slednjih štirih urizoritvah — trije abo-nmani »Treh vaških svetnikov« ter v četrtek koncert — porabijo svoje bloke, ker sicer zapadejo.

Preločevski vokalni kvintet, kvintet tro-jiš konservatoristi Gošliša (1. tenor), Dra-šler (2. tenor), Rakovec (1. bas), Lupa in Debelak (2. bas). Na sporedno umetne, na-rodne pesmi in samospevi. Rakovec, Ra-kovec in Lupa. Kvintet je gostovno izločan in razpolaga z izredno lepimi glasovi.

Govor Petra Živkovića

Predsednik JNS o temeljih, ciljih in nalogah stranke in vseh jugoslovanskih nacionalistov

Predsednik dr. Rajar je kot prvemu po-deli besedo Petru Živkoviću. Zopet se je dvorana tresla ovacij jugoslovenskemu na-cionalnemu voditelju in politiki, ki jo pred-stavlja. Ko so se manifestacije končno to-liko polegale, da je mogel začeti govoriti, je Živković najprej izrazil svoje veselje in za-dosčenje, da more kot predsednik Jugoslo-venske nacionalne stranke pozdraviti dele-gate stranke iz vse Slovenije v beli Ljubljani, ki je vedno bila svetlinik nacionalne zavesti in prave jugoslovanske misli. Nato je med drugim izjavil:

Politični program naše stranke je vsem vam znan, saj je bil izražen že pri otvoritvi narodnega predstavnit-stva dne 19. januarja 1932. Toda danes, ko se na vseh straneh pojavlja težnja za razbijanjem nacionalnih sil, je treba vno-vič naglasiti potrebo, da se zberejo vsi po-zitivni elementi Jugoslavije na osnovi ja-sne in odločne, edino odrešilne ideologije Jugoslovenstva.

Notranje reforme Jugoslavije se morajo in se edino morejo izvesti v znaku neomaj-ne vere v jugoslovensko idejo, to se pravi: na temelju enakosti, bratstva in popolne ravnopravnosti vseh Hrvatov, Slovencev in Srbov, katerih nacionalni obstoj in bodočnost sta zavarovana in zajamčena samo v čvrstem okviru Jugoslavije.

Stati v službi naroda, boriti se za njegov in domovine napredek ne more biti mono-polno nobene stranke, nobene skupine in no-benega poedinca, pa naj je na vladji ali ne. Vidano služiti najvišjim interesom naroda in države ni samo pravica vsakega držav-ljana, marveč tudi njegova prva dolžnost. Pri izvrševanju te svete dolžnosti morajo tekmovalci i posamezniki i skupine, brez ozira na socialni položaj poedinca, brez ozira na versko in plemensko pripadnost.

Delo JNS bo z vso odgovornostjo in vsem poštovanjem posvečeno ostvartitvi njenih velikih jugoslovanskih nacionalnih ciljev. Prizadevala si bo, da bo vedno prva v izvrševanju vseh dolžnosti in svete pra-vice v službi dragi nam domovini Jugosla-viji, in službi narodu in našemu mlademu kralju. Ne bo se strahnil pred ničemer, da doseže te svoje velike in patriotične cilje.

Vsa naša akcija mora postavljati državo in narod nad vse drobne posebne interese poedinca in skupin, v trdni veri, da bomo ravno s tem najbolj služili interesom naj-širših narodnih slojev. V nasprotju z ono prazno politično aktivnostjo, ki postaja čisto sama sebi cilj in se izgublja v oseb-nih napadih, spletkah in v površnosti, po-udarja JNS svoje osnovno načelo, da se mo-za vsa politična aktivnost vedno stavi v

službo jasno določenih nalog na gospodar-skem, socialnem in kulturnem polju, ker je le tako mogoče doseči zboljšanje blago-stanja vseh slojev jugoslovanskega naroda.

Jugoslovenska nacionalna stranka je po-litična organizacija ljudi, ki verujejo, da se ideji narodne in državne svobode in skupnosti najbolj služijo, ako se ta ideja nasloni na srce in blagostanje širokih ljud-skih slojev. Ne samo edinstvo zaradi edin-stva, marveč oboje v službi najvišjih idealov na-cije: da bo naš jugoslovanski človek sre-đen, in zadovoljen v svoji domovini in na-rodni skupnosti. Ta cilj naš bo vodil tudi pri vseh notranjih reformah in v njem je jamstvo, da ne morejo biti zapostavljene pravice in težnje nikogar.

Ker je v naši notranji politiki glavni cilj notranja konsolidacija, bodo tudi naše tež-nje usmerjene k splošnemu pomirjenju med dobronamernimi ljudmi, ki se dobe v vseh političnih skupinah in strujah in ki so brez dvoma v ogromni večini i med Hrvati i med Slovenci i med Srbi.

Jugoslovenstvo niti kot nacionalna, ni-ti kot državna misel ne izključuje naših

Radio

Izvelek iz programov
Torek, 8. junija

Ljubljana 12: Edvard Grieg: Peer Gynt suita (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — Čas, spored, obvestila. — 13:15: Pesmi drob-ne o nežnih stvareh, nekaj za starčke in nekaj za smeh (Jožek in Žek). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spo-red, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: 10 minut zabave. — 20: Oskar Nedbal: Od bajke do bajke (popurni iz baleta — plošče). — 20:10: Psihonaliza v luči sodobne slovenske filozofije (prof. Emil Horvat). — 20:30: Violinski koncert ge. prof. Jožice Kale, pri klavirju prof. Marjan Lipovšek. — 21:15: Radel Vindobona (plošče). — 21:30: Koncert Radia orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Radio orkester.

Sreda, 9. junija

Ljubljana 12: Havaška kitara (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spo-red, obvestila. — 13:15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji). — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Sah. — 20: Plošče. — 20:10: Ribe in njih ču-bila (g. Alojzij Sulgar). — 20:30: Pevski zbor »Ljubljanski Zvon«. — 21:30: Arie in pes-

mi poje g. Robert Primožič. — 22: Napo-ved. časa, poročila. — 22:15: Prenos z ve-lesejma.

Beograd 17:20: Plošče. — 18:10: Narod-ne melodije. — 18:40: Lahka glasba. — 20:30: Simfoničen koncert godbe kraljeve garde. — Zagreb 17:30: Otroška ura. — 21:30: Klavirski koncert. — 22:20: Orke-stralna glasba. — Praga 19:30: Prenos Ja-načkove opere »Zvirepka«. — 22:20: Lah-ka glasba s plošč. — Varšava 20: Koncert solistov in orkestra. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 22: Lahka in plesna mu-zika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16:05: Dunajski filharmoniki igrajo (plošče). — 17:30: Sodobni avstrijski skladatelji. — 19:25: Lahka godba. — 20:40: Du-naj ponoči. — 21:40: Arie in pesmi. — 22:20: Slike z Dunava. — Berlin 19:20: Mali operni koncert. — 20:10: Operni balet ples. — 21: Orkestralni koncert Lisztove glasbe. — 22:30: Lahka in plesna muzika. — München 19: Pester program s plošč. — 21:10: Nemški verzji in pesmi. — 22:20: Plesni orkester. — Stuttgart 19: Vesela muzika za delopust. — 20: Plesni orkester. — 21:15: Komorne skladbe. — 22:30: Por-tugalski skladatelji. — 23: Prenos iz Ber-lina. — 24: Verdijeva opera »Trubadur«. — Rim 17:15: Violinske in klavirske sklad-be. — 21: Operni večer. — 22:50: Plesna muzika.

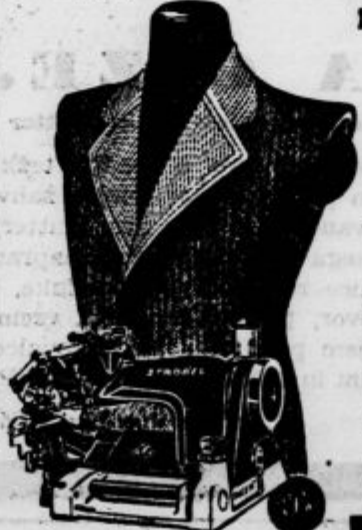
POZOR, GOSTILNICHARJI IN RESTAVRATERJI!

Obiščite paviljon „H“ na velesejmu!

Tvrdba B. MARINKOV iz Fruške gore, Sremski Karlovci, je razstavila svoj lastni proizvod:

Bermet vino črnino iz Fruške gore.

Vino je odlikovano s prvimi nagradami in zlatimi medaljami na mednarodnih razstavah. Je najboljšje zdravilno vino naše zemeljske krogle. Bermet vino mudi tvrdba v sodčkih od 50 litrov naprej. Cene bagatelne, sodi na posodo. Pridite in pokusite Bermet vino iz Fruške gore. Zahtevajte ponudbe od B. MARINKOV, Sremski Karlovci, Fruška gora.

STROBEL

specialni šivalni stroji za:

KROJAČE

za pikiranje

KRZNARJE

za šivanje kakor tudi za pikiranje krzna

na LJUBLJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G

B. MAGDIČ — ZAGREB, Radišna 11.

100

uspehov

na

en oglas

»JUTRU«

Naročnik »JUTRA«

so zavarovali

za 10.000 Din.

